

Tieslietu ministre Ingrīda Labucka apmeklēja Preiļus

Vakar, 26. jūlijā, tieslietu ministre Ingrīda Labucka darba vizītē apmeklēja Jēkabpili, kur tikās ar Jēkabpils cietuma administrāciju un iepazinās ar ieslodzīto dzīves apstākļiem. Vizītes turpinājumā ministrei bija tikšanās ar Preiļu rajona tiesas tiesnešiem un darbiniekiem. Tikšanās laikā ar tiesnešiem tika apspriesti tiesu darba organizācijas jautājumi, tiesu prakse un likumu piemērošana.

Ministre «Novadniekam» pastāstīja, ka viens no vizītes mērķiem bija iespēja iepazīties ar tiesas telpu stāvokli Preiļos, jo te jau vairākus gadus atpakaļ bija nepieciešams remonts. Problēmas rada fakts, ka tiesa atrodas policijai piederošā mājā, kurā izvietota arī prokuratūra. Arī tehniskā ziņā apstākļi nav gluži piemēroti tiesas darbam. Ministre izteica cerību, ka šajā pusgadā būs iespējams Preiļu rajona tiesā veikt remontu, mainīt logus, ir nepieciešamas arī jaunas mēbeles tiesas darbiniekiem.

Ingrīda Labucka pārrunāja ar Preiļu rajona tiesas priekšsēdētāju Anitu Stikāni darba rezultātus pirmajā pusgadā. Ministrei pret Preiļu tiesnešu darbu pretenziju nebija. Viņa informēja, ka ministrijā pusgada laikā ienākušas trīs

● Latvijas Republikas tieslietu ministre Ingrīda Labucka Preiļu rajona tiesas priekšsēdētājai Anitai Stikānei un viņas kolēģiem dāvanā atveda grāmatas — «Tiesu prakse krimināllietās» un «Mantošana». Foto: M.Rukosujevs

sūdzības (divas no tām rakstījusi viena persona) no Preiļu rajona. Tika apspriestas arī iespējas ieviest «aresta principu», kas paredz naudas sodu vai piespiedu darbu aizstāt ar arestu. Piemēram, Jēkabpils cietumā šādā veidā sodu jau izcieš 31 cilvēks.

Aktuāla problēma ir tiesu darbinieku zemās algas. Ministre atzina, ka viņu satrauc situācija, kad daudzi ilggadēji un profesionāli tiesu darbinieki (īpaši rajonu tiesās) mēnesī saņem tikai nedaudz vairāk kā 80 latus. To viņa sola ņemt vērā, gatavojot

priekšlikumus nākamā gada budžetam, jo pēdējo reizi tiesu darbinieku algas tika paaugstinātas 1997. gadā.

Pēc Preiļu rajona tiesas apmeklējuma ministre devās uz Krāslavu.

L.Kirillova

Policists izglābj dzīvību sliksstošam cilvēkam

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļas kārtbnieks autovadītājs, policijas seržants Jānis Prikulis izglābis dzīvību sliksstošam cilvēkam.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdzē preses un saimnieciskajos jautājumos Ināra Mozulčika, 20. jūlija vakarā Jānis kopā ar ģimeni aizbrauca peldēties Stupānu karjera ūdenskrātuvē Rušonas pagastā. Tur atpūtas vēl trīs ģimenes. Ap pulksten 21.00 viņš izdzirda palīgā saucienus, slika kāds cilvēks. Jānis metās peldus uz notikuma vietu un izvilka krastā A.P., kurš tajā brīdī vairs neizrādīja nekādas dzi-

vības pazīmes.

Policijas darbinieks krastā uzsāka mākslīgo elpināšanu un sirds masāžu. Pēc vairākiem mēģinājumiem vīrietis sāka elpot. Nekavējoties tika izsaukta neatliekamā medicīniskā palīdzība, taču atbraukušajā mašīnā vairs nebija vietas, tāpēc nelaimē nonākušo, kurš bija smagā stāvoklī, uz Preiļu slimnīcu Jānis Prikulis aizveda savā automašīnā.

Pateicoties Jāņa Prikuļa pašaielīdzībai, ātrajai un precīzajai rīcībai, cilvēks tika izglābts. Kolēģi Jāni raksturo kā klusu, līdzsvarotu un ļoti drosmīgu darbinieku, kurš pierādīja savu prasmi rīkoties atbilstoši situācijai.

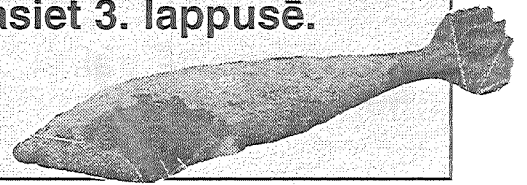
L.Kirillova

● Policijas seržants Jānis Prikulis savu rīcību neuzskata par varonību, tā būtu rīkojušies arī citi viņa kolēģi.

Aglonā atrastas 16 minmetēju minas

Lasiet 3. lappusē.

ZIŅAS

Mācijās izstrādāt projektus un biznesa plānus

Jūnijā Rudzātos, bet jūlijā – Galēnos notika kursi biznesa plānu un projektu izstrādē. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē, kursus piedalījās arī apkārtnējo pagastu iedzīvotāji. Turpmākajam darbam nepieciešamās iemaņas viņi apguva divās dienās. Kursus finansēja Latvijas Lauku sieviešu apvienība un sieviešu kluba izglītības centrs Preiļos.

Plāno kursus tūrisma uzņēmējiem

Vērienīgi un liela apjoma kursi augustā un septembrī paredzēti lauku tūrisma uzņēmējiem. Viens no tiem organizē Daugavpils uzņēmējdarbības atbalsta centrs. Paredzams, ka strādās divas grupas, pa 15 cilvēkiem Preiļos un Līvānos, 14 nodarbību laikā viņi apgūs iemaņas biznesa plānu izstrādē, kā arī saņems dažādus reklāmas materiālus par Preiļu rajonu.

Otri kursi tūrisma uzņēmējiem notiks pārrobežu sadarbības projekta ietvaros (sadarbība notiek starp Preiļu, Daugavpils rajonu un Utenas rajonu Lietuvā). Daugavpilī kursu dalībnieki apgūs datorzinības un tūrisma biznesa uzsākšanas pamatus, kā arī tūrisma mārketingu.

Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļā «Novadnieku» informēja, ka pašvaldībā iespējams rīkot arī angļu valodas kursus, ja vien būtu interesenti. Šī apmācība notiks pieaugušo izglītības centra izstrādātā projekta ietvaros.

Vēl viens internetsakaru tornis

23. jūlijā Saunas pagastā ekspluatācijā tika nodots vēl viens internetsakaru tornis. Līdz ar to pašvaldību vienotās informācijas sistēmas projekta ietvaros rajona pašvaldību lielākajai daļai nodrošināti interneta sakari. Projektu pilnībā realizēt paredzēts līdz nākamā gada beigām, bet vēl šogad internetsakaru torņi tiks uzbūvēti un interneta pieslēgums tiks nodrošināts Rudzātu un Siļukalna pagastos.

Torņa ekspluatācijā pieņemšanas nodošanas aktu parakstīt Saunas pagastā bija ieradies pašvaldību vienotās informācijas sistēmas projekta vadība, kas atzinīgi novērtēja padarīto, īpaši uzteicot tehnisko izpildījumu.

Grib rīkot netradicionālu festivālu

23. jūlijā Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka Latvijas Kultūrkapitāla fondā ir iesniegusi projekta pieteikumu netradicionāla festivāla «Mēs protam» rīkošanai Preiļos šī gada novembrī. Tā būs savdabīga novadu un pagastu kultūrdzīves vizītkarte, kurā tiks apkopotas jaunas idejas, parādīta iedzīvotāju brīvā laika izmantošanas dažādošana. Atbalsta vēstules projekta pieteikumam iesniedza NVO centrs un Līvānu novada dome. Vai Kultūrkapitāla fonds atbalstīs šo projektu, būs zināms septembra sākumā.

Lasītāju ievēribai!

Laikraksta nākamais numurs iznāks sestdien, 3. augustā.

ISSN 1407-9321

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Šogad importē vairāk tomātu un gurķu

Pēc PVD Sanitārās robežinspekcijas datiem, pirmajās divās jūlija nedēļās, salīdzinot ar to pašu periodu pērn, Latvijā pieaudzis tomātu un gurķu imports. No Lietuvas, Nīderlandes, Beļģijas un Polijas ievestas 932 tonnas tomātu, t.i., par 19% vairāk nekā pērn, un 179 tonnas gurķu, t.i., par 54% vairāk nekā pērn. Pēc LTVC aprēķiniem, jūlija pirmajā pusē vietējie dārzkopji pārdošanai veikalos sarāžojuši 150 tonnas tomātu. Sarāzoto gurķu apjoms varētu būt līdzīgs tomātu daudzumam. Paredzams, ka tuvāko gadu laikā vietējā piedāvājuma īpatsvars var pieaugt, jo, pateicoties lētākiem kredītresursiem, Latvijā palielinās segto dārzu audzēšanas platības. Pašlaik Latvijā ir 168,5 ha segto dārzu audzēšanas platību.

Latvijā mūsdienīgi ārstēs acs tikleni

Kopš nedēļas sākuma P.Stradiņa slimnīcas Oftalmoloģijas klīnikā tiek piedāvāta Baltijas valstīs unikāla acs tiklenes distrofijas ārstēšanas metode ar fotodinamiskās terapijas lāzēraparātūru, kas izmaksājis gandrīz 20 000 latu. Lai apturētu aklumu izraisošās slimības attīstību, šī procedūra ik gadu nepieciešama 1500 iedzīvotājiem. Pagaidām tā pieejama tikai par maksu — Ls 900. Pirmā operācija jau notikusi — pirmdien tā veikta kādam 58 gadus vecam pacientam, ziņo «Diena».

Atveriet durvis agitatoram

Pēdējos mēnešos pirms 8. Saeimas vēlēšanām cilvēkiem jāsāk pierast ne tikai pie plakātiem un kliņķiem ar politisku seju, bet jābūt gataviem, ka pie viņa dzīvokļa durvīm vai lauku mājā parādīsies svešs cilvēks, kuram būs jāvelti aptuveni pusstunda — tik katram mājās apmeklētājam vēlētajam ir ielāgojuši Einara Repšes vadītās partijas «Jaunais laiks» vairāk nekā 300 pārstāvi. Lielais mērķis esot pabūt 600 000 ģimenēs, no kurām līdz vēlēšanām ir plānots paviesoties vismaz 100 000 mājokļos visā Latvijā, «Dienu» informē kampanjas koordinators Aldis Kušķis. Pazīšanās zīme būsot JL kreklīns, kā arī apliecība ar fotogrāfiju. Tikšanās mērķis — nevis agitēt, bet gan uzklaut un atstāt materiālus par JL.

Viesošanos laukos pieļauj LSDSP un «Latvijas ceļa» kandidāti. «Tik vienkāršotu pieeju kā dzīvokļu apstāigāšanu neizmantosim», apgalvo PCTVL pārstāvis J.Urbanovičs.

Eirovizijai pusmiljons jau iedalīts

Ministru kabinets nolēmis jau šogad Latvijas televīzijai piešķirt 547 059 latu Eurovizijas 2003. gada dziesmu konkursa organizēšanai. Līdzekļi tiks piešķirti no «Latvijas kuģniecības» privatizācijā gūtās naudas. Valdības piešķirtā nauda tiks tērēta komutācijas centra modernizācijai, informācijas centra izveidei, datoru iegādei, konkursa vizītkaršu izgatavošanai, mājas lapas internetā izveidei, filmas par Latviju uzņemšanai un, protams, algām. Izpildproducents Arvīds Babris mēnesī saņems 1200 latu, pasākuma menedžere Iveta Lepeško — 1150 latu, starptautisko sakaru koordinators — 800 latu, tehnikas izpildmenedžeris — 650 latu, finanšu menedžeris — 500 latu, jurists — 500 latu, tirgzinības menedžeris — 500 latu un atbildīgā sekretāre tulks saņems 500 latu mēnesī.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Faks 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

24. jūlijā notika Preiļu rajona padomes kārtējā sēde.

Izdarīti grozījumi pamatbudžetā

Padomes locekļi veica grozījumus pamatbudžetā — ieņēmumu un izdevumu daļa tika palielināta par 9300 latiem. Lielākā summa novirzīta izglītībai, tajā skaitā, reģionālajam datorcentram — 7200 latu, bet metodiskajiem pasākumiem — 1300 latu. Pārējiem izdevumiem atvēlēti 700 latu.

Veikti grozījumi arī teritoriālās plānošanas atsevišķās programmās. Par 658 latiem samazināti līdzekļi Dienvidaustrumu Latvijas daļas ekonomiskās attīstības programmas realizācijai. Līdzdalības maksājumiem Eiropas reģionam «Ezeru zeme» piešķirti 300 latu (apspriežot šo jautājumu, tika nolemts no Eiropas reģiona «Ezeru zeme» vadības pieprasīt pārskatu par līdzekļu izlietojumu, jo ne visas iesaistītās pašvaldības ir samaksājušas iepriekš noteiktās summas).

Nems aizdevumu stadiona tribiņu remonta parāda segšanai

Par sporta kluba «Cerība» stadionā veikto tribiņu kapitālo remontu vairāk nekā 55 tūkstošu latu apmērā un sakarā ar to, ka Preiļu rajona padomes 2002. gada budžetā nav brīvu līdzekļu šo remontdarbu apmaksai, rajona padome nolēma ņemt aizdevumu 55 575,32 latu apmērā Valsts kasē uz diviem gadiem. Aizņēmuma pamatsummu un procentu maksājumus veiks no rajona padomes pamatbudžeta līdzekļiem, bet aizņēmuma apmaksas garantants ir rajona padomes budžets. Pret šādu lēmumu nobalsoja Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Ger-

cāns, balsojumā atturējās Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs.

Par Preiļu rajona teritorijas plānojumu

Pamatojoties uz Preiļu rajona padomes 2001. gada 31. maija lēmumu «Par Preiļu rajona teritorijas plānojuma 1. redakcijas izstrādi» un balstoties uz LR «Teritorijas attīstības plānošanas likumu», LR Ministru kabineta noteikumiem par teritorijas plānojumiem, kā arī teritorijas attīstības plānojuma sabiedriskās apspriešanas pirmā posma rezultātiem, rajona padome nolēma apstiprināt Preiļu rajona teritorijas plānojuma 1. redakciju — aprakstu un kartogrāfisko materiālu. Nolemts izsludināt Preiļu rajona teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas otro posmu.

Neskatoties uz to, kāds būs administratīvi teritoriālās reformas rezultāts, plānojuma izstrādes gaitā iegūtais materiāls dos iespēju pašvaldībām veiksmīgāk uzsākt savus teritoriālplānojumus, izmantot sagatavotās kartes (ceļi, ezeri, derīgo izrakteņu iegulas, paaugstinātā riska zonas, lauksaimniecībā izmantojamās zemes, meži, purvi, perspektīvi apbūvējamās zonas u.t.t.).

Nepiekrīt projektu konkursa rezultātiem

Preiļu rajona padomes locekļiem ir pretenzijas par ES PHARE 2000 Nacionālās programmas projekta «Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā» projektu konkursa rezultātiem. Iepazīstoties ar Latgales reģiona Attīstības aģentūras (LRAA) informāciju par ES PHARE 2000 programmas projektu, Preiļu rajona padomes attīstības plā-

«Lai ietu uz priekšu, biežāk atskatīties
atpakaļ, citādi aizmirsīsiet, no kurienes
jūs izgājāt un kurp jums ir jāiet.»

L.Andrejevs

nošanas nodaļas, Preiļu novada domes, kā arī Rušonas pagasta padomes speciālistu sniegto informāciju par rajonā izstrādātajiem projektu pieteikumiem, rajona padome uzskata, ka:

1) daži no atbalstītajiem projektu pieteikumiem neatbilst PHARE programmas «Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā» noteiktajiem kritērijiem par tēmas nozīmīgumu Latgales reģionā, jo risina jautājumus, kas paredzēti valsts programmā vai arī tikai atsevišķu pilsētu problēmas, piemēram, projekti «Kvalificētu automehāniķu sagatavošana darba tirgum Latgales reģionā tranzītpakalpojumu nozarē», «Rēzeknes biznesa centra izveide»;

2) nav izprotams, kā tika sagatavoti vairāki Latgales reģiona projektu pieteikumi, to nosaukumā izmantojot vārdu «Latgale», nekonsultējoties ar pārējo rajonu pašvaldībām, un kā tie ietekmēs Latgales reģiona attīstību, piemēram, «Latgales mehāniskās kokapstrādes attīstības projekts»;

3) ja LRAA ir gatava sniegt palīdzību projektu izstrādāšanā, tad katram rajonam ir jābūt vienādām iespējām to izmantošanā. Aģentūras darbinieki, konsultējot konkrētu projektu sagatavošanu, nedrīkst nonākt interešu konfliktā.

Tāpēc Preiļu rajona padomes locekļi nolēma lūgt LRAA organizēt visu PHARE 2000 programmas «Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā» atbalstīto projektu prezentāciju Preiļos; uzklaut LRAA konsultantu un ekspertu viedokli par trūkumiem Preiļu rajona izstrādātajiem un neatbalstītajiem projektu pie-

teikumiem; lūgt LRAA sniegt informāciju, kuri darbinieki piedalījās konkrētu projektu izstrādāšanā, kā arī izvērtēt LRAA darbinieku ieguldījumu (nodrošinājumu ar konsultācijām) Preiļu rajona projektu pieteikumu sagatavošanā.

Par pārbaudi Salenieku pansionātā

Padome izskatīja Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas Pārtikas un veterinārā dienesta speciālistu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmuma pārbaudi Salenieku pensionātā (šī gada 11. jūnijā) un nolēma aktā izteiktos aizrādījumus pieņemt zināšanai. Salenieku pensionāta direktori V.Gribuškai aktā mēģinoties trūkumus uzdots novērst līdz šī gada 1. augustam.

Nepiešķir telpas īpašumā Preiļu novada domei

Padomes locekļi neatbalstīja sagatavoto lēmumprojektu par ēkas Preiļos, Raiņa bulvāri 19 domājamo daļu piešķiršanu īpašumā Preiļu novada domei. Šāds lēmuma projekts, kas paredzēja, slēdzot līgumu, no 2003. gada 1. janvāra nodot Preiļu novada domei īpašumā ēkas Preiļos, Raiņa bulvāri 19, 1/5 domājamo daļu (rajona padomes telpas pirmā stāva labajā pusē), tika sagatavots, pamatojoties uz LR likumiem «Par pašvaldībām», «Par valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas kārtību» un Preiļu novada domes 2002. gada 16. maija vēstuli.

«Par» nobalsoja tikai Preiļu novada domes un Vārkavas pagasta vadītāji, pārējie bija pret vai balsojot atturējās.

Pēc Preiļu rajona
padomes sēdes materiāliem
sagatavoja L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Par palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumos

Domnieki apstiprināja saistošos noteikumus «Par kārtību, kādā Līvānu novada pašvaldība sniedz palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā». Noteikumi paredz kārtību, kādā personas, kuras saskaņā ar likumu ir tiesīgas saņemt pašvaldības palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā, ir Līvānu novadā reģistrējamas un izslēdzamas no palīdzības reģistra. Noteikta kārtība, kādā pašvaldības institūcijas sniedz palīdzību iedzīvotājiem. Noteikumi paredz, kādos gadījumos

iesniegumu par atbrīvošanu. Kā aiziešanas iemeslu J.Lazdāns minējis, ka neredz iespēju strādāt komisijā pie pašreizējās domes vadības. Veikti grozījumi komisijas nolikumā un turpmāk tās priekšsēdētāja un sekretāra pārvēlēšana notiks katru gadu. Pēc J.Lazdāna aiziešanas komisija darbosies nepilnā sastāvā.

Apspriež Jāzepa Lazdāna atkāpšanās iemeslus

Domnieki izslēdza no domes fiziskās kultūras un sporta komisijas locekļu sastāva Jāzepu Lazdānu sakarā ar viņa personīgu rakstveida

iesniegumu par atbrīvošanu. Kā aiziešanas iemeslu J.Lazdāns minējis, ka neredz iespēju strādāt komisijā pie pašreizējās domes vadības. Veikti grozījumi komisijas nolikumā un turpmāk tās priekšsēdētāja un sekretāra pārvēlēšana notiks katru gadu. Pēc J.Lazdāna aiziešanas komisija darbosies nepilnā sastāvā.

Par konteineru sistēmas ieviešanu sadzīves atkritumu savākšanā

Ir atbalstīts p/u «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» priekšlikums par konteineru sistēmas ieviešanu Līvānu no-

vadā. Aptuveni gada laikā Līvānos notiks pāreja uz konteineru sistēmu atkritumu savākšanā, kas veicinās pilsētas sakoptību. Šobrīd atkritumu savākšana notiek pēc grafika, kad mikrorajonus noteiktā laikā apbraukā atkritumu savācējs, taču daudzviet pilsētā ir izveidojušās nelikumīgas atkritumu izgāztuves. Konteineru ieviešana notiks pakāpeniski, kopumā pilsētā nepieciešami 100-150 atkritumu konteineri.

Pēc Līvānu novada
domes sēdes materiāliem
sagatavoja G.Kraukle

Turpinājums laikraksta
nākamajā numurā.

INFORMĀCIJA, REDAKCIJAS SLEJA

Aglonā atrastas 16 minmetēja minas

Ceturtdien, 25. jūlijā, Aglonas pagastā Zemessardzes 35. Preiļu bataljona sapieri no Tartakas upes gultnes izcēla 16 lādīņus, kas tur gulējuši kopš Otrā pasaules kara gadiem.

Kā «Novadnieku» informēja Zemessardzes 35. Preiļu bataljona štāba rotas komandiera vietnieks Pēteris Pokšāns, par kārtējām kara laiku «dāvanām» zemessargus informējuši Preiļu rajona policijas pārvaldes Aglonas policijas iecirkņa darbinieki. Viņiem par atradumu ziņojuši makšķerētāji no Daugavpils. Tēvs ar pusaudzi dēlu Tartakā makšķerējuši zivis. Zēns bijis tas, kas pirmais pamanījis divus lādīņus, par ko arī nekavējoties ticis paziņots Aglonas policijas iecirkņa darbiniekiem.

Kamēr Aglonas pa-

gasta Ancverīnos-1 ieradās sapieri, atraduma vietu apsargāja policisti. Ieraugot pirmos divus lādīņus, sapieri vēl nezināja, ka atradums būs tik ievērojams – 120 milimetru minmetēja minas līdz šim bija slēpušās zem ūdens, bet tagad kļuva pamanāmas zemā ūdens līmeņa dēļ. Pavisam sapieri atrada un uz savu poligonu Baidelkā atveda 16 lādīņus.

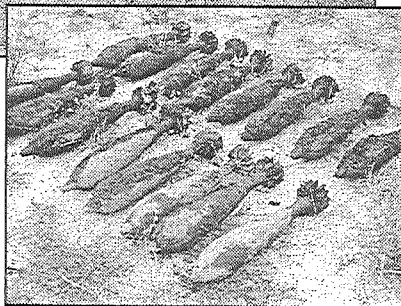
Pokšāns paskaidroja, ka tie pagaidām novietoti uzglabāšanai, bet augustā tiks uzspridzināti. Šogad nav pirmais gadījums, kad rajona teritorijā atrod dažādus nesprāgušus lādīņus, līdzīgi atradumi tiek konstatēti vai ik mēnesi. Tādā Otrā pasaules kara atmiņas zeme visbiežāk glabā vietās, kur bijusi frontes līnija – Aglonā un Steķu silā.

L.Kirillova

● Zemessardzes 35. Preiļu bataljona štāba rotas komandiera vietnieks Pēteris Pokšāns uzmanīgi izceļ no automašīnas un novieto uz zemes joprojām bīstamās minmetēja minas.

Foto: M.Rukosujevs

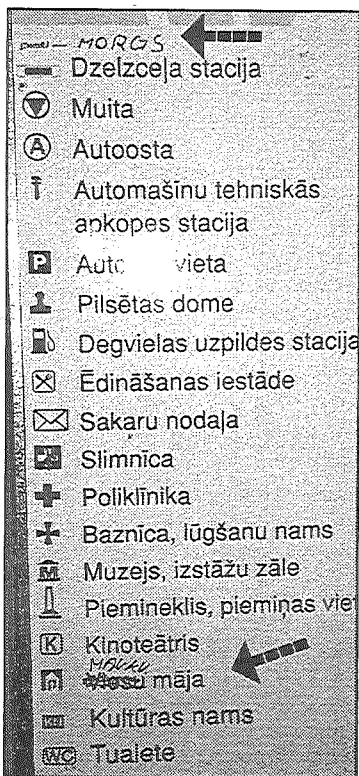

Cilvēk, neesi cūka!

Pirms mēneša vairākās vietās Līvānos tika uzstādītas planšetes ar detalizētu pilsētas plānu un svarīgāko objektu norādēm. Vecbaznīcas laukumā esošais plāns jau ir sabojāts. Tā viena puse nolietā ar krāsu un apzīmēta, bet plānā parādījušies jauni objekti, piemēram, morgs, bet uzraksta «viesu māja» vietā – «māku māja». Plānā ir norādīta arī Čaka iela, kādas Līvānos nav.

Ceturtdien sabojāto pilsētas plānu kopā ar «Novadnieku» aplūkoja Līvānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko un Līvānu policijas nodaļas nepilngadīgo lietu inspektors Ainārs Grāvers. A.Grāvers informēja, ka policijai jau ir pieņemumi par to, kas nelietību pastrādājis. Pēc apkārtējo māju iedzīvotāju stāstītā, aizvadītajās brīvdienās, vēlas vakara stundās Vecbaznīcas laukumā pulcējušies jaunieši, braukājuši ar skrituļslidām un visticamāk, ka tas ir pusaudžu roku darbs. Viņu iecienīta pulcēšanās vieta vakaros ir arī laukums pretī poliklinikai, un pēc neoficiālas informācijas tur pat izplata narkotikas, tādēļ tuvākajā laikā policijai plānots rīkot gan nakts reidus, gan populārāko pulcēšanās vietu apmeklējumus.

G.Kraukle

Saskaņā ar Līvānu pilsētas saistošajiem noteikumiem pusaudži nedrīkst atrasties uz ielas bez vecāku pavadības pēc pulksten 22.00. Noteikumu ievērošana turpmāk tiks kontrolēta vēl stingrāk, solīja A.Grāvers.

Būtiska ir arī sabiedrības attieksme. Iedzīvotāji policijai atzīst, ka bieži vien ir bail iet klāt un aizrādīt, jo nav pārliecības par savu drošību. Ja arī baidāmies iejaukties, tad policijai ziņot par šādiem gadījumiem vajadzētu nekavējoties.

Trijos pagastos konstatēta dzīvnieku saslimšana ar trakumsērgu

Trijās rajona pašvaldībās konstatēta dažādu dzīvnieku saslimšana ar trakumsērgu.

Riebiņu pagasta Kalnackos atrasta ar trakumsērgu slima lapsa. Apdraudētajā teritorijā iekļautas sekojošas Riebiņu pagasta apdzīvotās vietas – Dubovka, Pieniņi, Baibas, Kalna Randari, Cimaņi, Krejāni, Lielie Gavari, Lielie Rumpi un Zariņi.

Ar trakumsērgu slims kaķis bijis arī Riebiņu pagasta Cimaņos. Apdraudētās vietas ir Blaževiči, Dakari, Randari, Riebiņi, Osūnieši, Patmalnieki, Mazie Oriēši, Runcavnieki un Kalnacki.

Ar trakumsērgu slima govī bijusi Silajāņu pagasta Jačmeniškos. Apdraudētā teritorija saslīmšanā ar trakumsērgu ir Silajāņu pagasta Stražvaldi (Kočāni), Rozalīna, Leitāni, Červoniki, Galēnu pagasta Borisovka, Lesčinsku purvs, kā arī Riebiņu pagasta Muhti, Leiniški, Mozgi un Podnieki.

Silajāņos, Kalna ielā konstatēts ar trakumsērgu slims kaķis. Par apdraudēto vietu atzīts Rēzeknes rajona Silmalas pagasts un Silajāņu pagasta Balbārži, Orniši, Leiņakalns, Špaki, Markova, Antāni un Rēzeknes rajona Tuči.

Slima lapsa atrasta arī Stabulnieku pagasta Grozās. Apdraudētā teritorija saslīmšanā ar trakumsērgu ir Stabulnie-

ku pagasta Meža Trūpi, Krištobi, Kalna Mičuliši, Kaupēri, Patmalnieki un Trokšas, kā arī Saunas pagasta Stikāni, Utināni, Jakuši un Gribusti.

Trakumsērgas skartajos punktos un apdraudētajā teritorijā saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvaldes izstrādāto plānu tiek veikti visi nepieciešamie pasākumi slimības ierobežošanai.

Pēdējā laikā rajona teritorijā strauji palielinājies ar trakumsērgu slimo dzīvnieku skaits. Rajona padomes locekļi noklausījās Pārtikas un veterinārā dienesta Preiļu pārvaldes vadītāja J.Kacara un vecākā inspektora V.Čodara informāciju par iespējamo ārkārtas stāvokli Preiļu rajonā. Šajā sakarā padomes locekļi nolēma atļaut Preiļu rajona padomes priekšsēdētājam A.Soldānam vienpersoniski apstiprināt pasākumu plānus par trakumsērgas profilaksi un likvidāciju. Tās ļaus strādāt operatīvāk. Vēl Preiļu rajona padome nolēma lūgt Preiļu virsmežniecību atļaut medniekiem nodarboties ar plēsīgo meža zvēru medīšanu, neievērojot iepriekš apstiprinātās mednieku kolektīvu medību teritorijas. Padome lūgs Valsts mežu dienestu, sastādot nākamā gada budžetu, paredzēt līdzekļus pasākumiem, kas ierobežotu plēsīgo meža dzīvnieku populāciju.

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklusisim pa tālr. 1-53-07056.

Labie zēni, pozitīvie tēli Latvijas ainavā

Ar politiķiem, īpaši pirmsvēlēšanu gaisotnē, ir tāpat kā ar siseņiem zālē. Brauc tu, cilvēks, mašīnā pa lauku ceļu, visi logi ciet, lai putekļi netiek salonā, radio ieslēgts, bet ausis nepārtraukti skan sīnāšana. Tik uzmācīga un vienmuļa, ka tiek cauri jebkurai skaņu barjerai. Pilsētniekiem tā šķiet romantika, bet lauku cilvēki, kas jau piedzimuši ar siseņu melniņu aiz loga, kukaiņu izmisīgā striķēšana ir tikai viens no ikdienišķajiem niekiem, ko cilvēki nemaz nepamana.

Arī pašlaik situācija mūsu mīļās Latvijas ainavā ir visai līdzīga. Līdz 8. Saeimas vēlēšanām palikuši vairs tikai nedaudz vairāk kā divi mēneši. Četrus gadus mierīgi sēdēt siltos krēslos, urbināti deguntiņi, plenārsēžu laikā citīgi lasītas avīzītes, it kā starp citu spaidītas balsojamās podziņas un dzerts šampanietis dienejās un furšetos. Bet tagad sīnāšana kļūst aizvien aktīvāka un uzmācīgāka. Kā nu ne, laika maz, bet jāpaspēj vēl tik daudz – jāpabuzina spalviņas (var arī pārkrāsot), jānopucē mundiera podziņas. Arī vijolītes jānostīgo, lai fināla melniņš vēlēšanu ausīm liktos pēc iespējas pievilcīgāks.

Palūkosim, kas tad notiek mums apkārt padzeltējušajā politikas plāvā. Mūsu talantīgā politiķu orķestra maestro Raimonds Pauls tagad sēdīs tautpartējiešu priekšgalā, jo viņu, kā sabiedrībā jau smejas, «privatizējis» Šķēle. Ingrida Ūdre vadīs Zaļo un Zemnieku savienību. Ziedonis Červers, izmēģinājis spēkus Demokrātiskajā partijā «Saimnieks», izveidojis Brīvības partiju un 35 kandidātu sarakstā iekļāvis 27 pavisam svaigus un līdz šim politikā nepazīstamus cilvēkus. «Latvijas ceļš» pa ceļam uz 8. Saeimu pazaudējis gan Māri Gaili (viņš jau gadu jahtā «Milda» ceļo apkārt pasaulei), gan Vili Krištopanu, kurš šonedēļ izstājies no partijas un tūlīt pat piekritis iet soli ar Zaļo un zemnieku savienību, jo tie piedāvājis satiksmes ministra portfeli. Toties kustības «Līdztiesība» līdere Tatjana Ždanoka ielplānojusi kārtējo skandālu, lai pievērstu sabiedrības uzmanību savam īpašajam statusam – labi zinot, ka likums viņai liedz kandidēt Saeimas vēlēšanās (pēc 1991. gada 13. janvāra Ždanoka darbojusies kompartijā), pieteikusi vēlēšanām Tautas saskaņas partijas deputātu kandidātu sarakstu, kurā viņa ir vienīgais kandidāts. Ja Ždanoku svītros no saraksta, viņai būs tiesības vērsties tiesā.

Ierastajai pirmsvēlēšanu sīnāšanai pa vidu šogad skan jauna balss – Einars Repše pagaidām atturas vilkt to pašu melniņu, ko gadu gadiem spēlējušas vecās partijas. Tā teikt, jauns mūzikas stils politiskajā orķestrī. Ik pa brīdim viņš nostrādā ko tādu, kas līgano un pierasto melodiju pamatīgi izjauc. Repšes izteikumu dēļ valdībā joprojām nevar vienoties par pienācīgu kandidātu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vadītāja amatam. Drošības policijas priekšnieka vietnieku Didzi Šmitiņu sakompromitējis mersedess, kas pieder konfiscēto kontrabandas preču uzglabāšanas un likvidēšanas firmai «Spektrs K». Ja vēl pieliek klāt to, ko minēto firmu vada Šmitiņa kura biedrs, bet «Spektrs K» vadītāja sieva strādā prezidenta kancelejā, kļūst skaidrs, ka augšā nekas nav skaidrs. Visi vēži vienā ķeselē, zagļi un godīgie, korumpētie un sirdsšķīstie.

Jā, nav grūti iedomāties, kas notiks un par ko mums nāksies uzzināt tuvāko divu mēnešu laikā. Jābūt gataviem uz brīnumu lietām, jo pirmsvēlēšanu plāvā situācija kļūst aizvien saspringtāka. Mūsu labie zēni un pozitīvie tēli no Latvijas ainavas raujas uz Saeimas olimpu. Dažam pa ceļam, gluži kā sisenim, notrūks pa ūsu vai nolūzīs spārns... Bet citādi viss būs kārtībā. Bez deputātu simta tak nepaliksim.

L.Kirillova

LAUKSAIMNIEKIEM

Lauku darbu kalendārs

27. jūlijs. Krizantēmām un mērtiņozēm izlauz sūnu dzinumus – atlikušie, centrālie dzinumi veidosies spēcīgāki.

27. jūlijs. Gatavojot velēnu zāli siltumnīcām, to griež 10-12 cm biezu, liek kaudzēs ar zāles pusēm kopā, pārklāj 15 cm kūtsmēslu kārtu un apber ar kaļķi.

27., 28. jūlijs. Jāizgriež vai jānoņem zemeņu lapas. Tūlīt pēc sēkļu savākšanas pastāvīgā (vēlams viegli noēnotā) vietā iesēj daudzgadīgās vijolītes. Jānogām apgriez aplauztos un miltstrasas bojātos zarus.

28. jūlijs. Regulāri savāc krītas, novieto keramās jostas un lipīgos gredzenus uz augļu koku augstcelmiem.

29., 30., 31. jūlijs. Sēj spinātus, kolrābjus, galvīnkāpostus (rudens audzēšanai zem stikla) un stāda kolrābjus rudens patēriņam. Sēj salātus rudens ražai, skābenes, dilles zaļumiem, lapu sinepes.

31. jūlijs. Turpina pļaut zālienu.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kā piebarot jāņogu krūmu?

Jāņoga nav izlepusi, taču, tāpat kā katrs stāds, arī tai vajadzīga barība. Tagad, kad ogas jau nolasītas, krūmu vajag piebarot ar superfosfātu (apmēram 2 ēdamkarotes uz krūmu). Labi iedarbojas arī pelni – apmēram puslitrs uz krūmu. Nākošie auglaizmetpi veidojas nevis pavasarī, kā varētu domāt, bet vasaras beigās, rudens sākumā: ja apstākļi ir labvēlīgi, pamati tiek likti lielākam skaitam

augļu pumpuru. Savukārt, ja augam pietrūkst barības vielu, īpaši pēc bagātas ražas, nākošgad ogu skaits un kvalitāte būs sliktāka.

Negaidot pavasarī, tagad jāizgriež arī slimie, aplauztie, mazražīgie zari. Bet, lai ātrāk attīstītos jaunie dzinumi, katru gadu zem krūmiem paber 1-2 spaiņus komposta.

Tie, kas domā stādīt jaunus jāņogu krūmus, augusta sākumā ir

jāgatavo stādāmā vieta: iezīmē laukumu 1 x 1 metrs un uzber uz tā 2-3 spaiņus kūtsmēslu, 2 tējkarotes vara vitriola, 1 tējkaroti dzelzs vitriola, 0,5 tējkarotes kālija permanganāta, 0,5 kg superfosfāta, 100 g hlorkālija un pelnus. Šo maisījumu rūpīgi pārrok, sajaucot ar dārza zemi. Pēc 5-7 dienām pārrok vēlreiz un pēc tam trešo reizi. Tikai tad var rakt bedri. Septembra beigās, oktobra sā-

kumā stāda jaunus krūmus. Divus trīs pumpurus iegulda zemē, virspusē atstāj dzinumus ne garākus par 10-15 cm, augstākos apgriez.

Nākamā gada rudenī jaunajam krūmam atkal uzber trūdvielas. Tas veicina sakņu veidošanos, un krūmiņš labāk pārcieš ziemu. Tā stādītam un koptam krūmam būs 20-25 dzinumi un ražu tas dos vienkārši lielisku.

Cik sāls dot govij?

Govs diennakts sāls devu var aprēķināt pēc dzīvvara un izslaukuma. Uz katriem 100 kg svara jāreķina 5 grami, un uz katru litru piena – 4 grami sāls.

Piemēram, 500 kg smagai govij (5 x 5=25 grami) izslaukums 25 litri (25 x 4=100 gramu). Kopā –

125 grami sāls dienā. Tātad gada laikā govs apēdīs vairāk nekā divus pudus sāls. Daļu no sāls devas var likt klāt dzeramajam ūdenim, bet daļu turēt speciālā siltē barības galdā. Skopoties nevajadzētu, gopiņai tas ir ļoti nepieciešams. Sāls padara barību

garšīgāku, dzīvnieks to apēdīs «ar gardu muti» lielākā daudzumā. Tā veicina gremošanas sulu izdalīšanos, uzlabo barības vielu uzsūkšanos. Trūkstot sāļi, tiek traucēta dzīvnieku vairošanās spēja un vielmaiņa. Ja govs ilgāku laiku nedabū sāli, pasliktinās tās veselī-

ba, zūd ēstgriba, sliktāk tiek sagremota barība. Ganību periodā jāpalielina sāls deva, jo zālē ir daudz kālija.

Sagatavoja G.Kraukle

Neļausim slimot gurķiem

Gurķi ir jutīga kultūra, tos apdraud daudzas slimības. Šajā vasarā stādījumos sāk izplatīties dažas no tām. Par vispostošāko gurķu slimību mūsu reģionā var uzskatīt neisto miltstrasu.

Neistās miltstrasas parādīšanās sākumā lapu virspusē var redzēt dzeltenīgi zaļus eļļainus plankumus ar pelēcīgu apsarmi. Parasti plankumi ātri palielinās un dažu dienu laikā inficētās lapas nokalst, bet 10-15 dienu laikā stāds var aiziet bojā. Parasti slimība plašāk izplatās pēc vēsāka laika perioda, iestājoties siltam un mitram laikam. Ierobežo apsmidzinot ar *Di-*

tānu, *Ridomilu*, *Sandofānu M8*, vēl var izmantot *Ridomilu Gold*. Profilaktiskos smidzinājumus jāuzsāk jūlija vidū, pirms slimības parādīšanās, smidzinājumi ir jāatkārto.

Milttrasa parādās uz lapu abām pusēm, gaiši pelēcīgi vai balti, it kā ar miltiem apkaisīti plankumi, tie palielinās un saplūst, bet lapas sakalst. Biežāk novērojama siltumnīcās, kad tās slikti vēdina, un pie krasām temperatūras svārstībām. Ierobežo parādīties pirmajām slimības pazīmēm, miglo ar *Topāzu* vai *Bailetonu*. *Bailetonu* var lietot arī lauka gurķiem, tiem nogaidīšanas laiks ir 20 dienas.

Ķirbjaugu pelēkplankumainību

ierobežo, slimībai parādīties. Sākot no apmales, uz lapām parādās izplūduši palieli plankumi. Vēlāk plankumi kļūst bāli un virsū redzami melni sēnes augļķermeņi. Ja slimība parādās agri, augi aiziet bojā. Slimības izplatību veicina vēsas naktis un palielināts mitrums. Ierobežo smidzinot augus ar *Ditānu* un *Ridomilu*.

Bakteriālajai plankumainībai izplatīties, uz gurķu lapām veidojas gaiši brūni plankumi, parasti daļa plankuma izkrit, veidojas caurumi. Mitrā laikā uz plankumiem var novērot baltus pilienus. Ierobežo, parādīties slimības pirmajām pazīmēm, izsmidzinot varu saturošu preparātu, var izmantot

Bordo šķīdumu.

Vītei izplatīties, augiem sākumā vist lapas galotnē, pēc tam visam augam. Slimības sākumā lapas vist tikai dienā, vēlāk – arī naktī. Sakņu kakliņš paliek iedzeltenis un, pārgriežot šķērsgriezumā, redzami brūni vadaudi. Ierobežot var daļēji. Slimības parādīšanās sākumā palīdzēs sakņu apbēršana ar svaigu substrātu.

Kraupis uz lapām parādās kā dažāda lieluma brūni plankumi ar dzeltenīgu apmali. Slimības sākumā uz tiem ir olīvkrāsas apsarme, tā vēlāk paliek tumša. Ierobežo lietojot *Ditānu* vai *Bordo* šķīdumu.

Pieturoties augstam gaisa mit-

rumam ar pazeminātu temperatūru, vēl var izplatīties arī pelēkā puve, var sākties stublāju plaisāšana vai parādīties citas slimības.

Pirms ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanas obligāti iepazīstieties un ievērojiet lietošanas noteikumus. Sakarā ar pārmērīgo karstumu augi nespēj uzņemt sev nepieciešamās barības vielas un var parādīties fizioloģiskā saslimšana.

Anita Trūpa,
VAAD Lātgales reģionālās
nodaļas Augu aizsardzības un
karantīnas Viļānu prognožu
daļas vecākā speciāliste

Kāposti vienā dobē ar kliņģerītēm, samtenēm un baziliku

Ceturtdien Saunas pagasta zemnieku saimniecībā «Meldri» pulcējās daudzi draudzīgās lauksaimniecības piekritēji, lai smeltos pieredzi kāpostu audzēšanā, izmantojot bioloģiskās metodes.

Z/s «Meldri» ar bioloģisko lauksaimniecību nodarbojas kopš 1995. gada, un saimniecībai ir piešķirts vides kvalitātes sertifikāts. Saimnieki — **Silvija un Roberts Pastari** – pamatā nodarbojas ar dārzeņu audzēšanu un graudkopību. Saimniecībai ir sadarbība ar mazpulcēniem, tās mērķis attīstīt jauniešos «zaļo» domāšanu. «Meldri» saņem arī subsīdijas un jau vairākus gadus pēc kārtas veic lauksaimniecības demonstrējumus. Iepriekšējos gados salīdzināta dažādu sīpolu un kartupeļu šķirņu ražība un izturība, bet šogad saimnieki 0,2 ha izmēģi-

nājuši kāpostu šķirņu dažādību.

Iepriekšējā gadā augsne sagatavota, iecarot zaļmēslojumam facēliju. Kāposti saimniecībā aug kopā ar smaržīgām kultūrām – samtenēm, kliņģerītēm, selerijām un baziliku – kas atbaida kāpostu ienaidniekus – kukaiņus. Papildus izmantoti arī biopreparāti: biokompostētājs, biomikss un trihodermins, kas iestrādāts augsnes stādīt. SIA «Bioefekts» direktore Anita Lielpētere seminārā zemniekiem stāstīja par jaunāko firmas piedāvājumu. Viens no preparātiem, kas pagaidām vēl ir izmēģinājuma stadijā, bet drīzumā varētu parādīties veikalos, ir *Bio-cels* – bioloģiskais insekticīds pret laputīm. Šovasar laputis sagādāja problēmas visām kultūrām, un pret tām nācies miglot pat miežu un kviešu sējumus, stāsta Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste

Inese Magdalenoka.

Demonstrējumiem «Meldros» izraudzītas trīs kāpostu šķirnes. 'Parel F1' ir agrīns hibrīds, kura veģetācijas periods ir aptuveni 60 dienas. Galviņas ļoti cietas, īss kalcens. Šīs šķirnes kāpostus saimnieki jau realizējuši gan Zaļajā tirgū Rīgā, gan Daugavpilī. 'General F1' ir hibrīds vasaras ražai, kas izmantojams gan svaigā veidā, gan arī skābēšanai. 'Erdeno F1' ir rudens hibrīds, derīgs gan pārstrādei, gan svaigā veidā un īslai-cīgai uzglabāšanai. Galviņas svars 4-6 kg, audzējot bioloģiski, 2-3 kg. Galviņas blīvas, kalcens īss. Lielākā problēma audzētājiem bijis sausums, kāposti kārtīgi salieti tikai vienu reizi – pēc iestādīšanas. Ražu apstiprināja cekulkode, taču bojājumi nav lieli – tikai virsējās lapas. Vietām stādījumos redzēti arī kāpostu baltenis, taču pagaidām ražu tas neapdraud. Lai

gan, bioloģiski audzējot, kāpostu raža ir mazāka, ekoloģiskā pieeja atmaksājama, jo kāposts ir kultūra, kas visus herbicīdus un fungicīdus uzkrāj sevī un atstāj nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēka veselību.

«Meldros» audzē arī īpatnējos lapu kāpostus, kas mazliet atgādina salātus. Tie nav domāti skābēšanai, bet patēriņam svaigā veidā. Var uzglabāt arī ziemā ledusskapī, ieliekot maisiņā un pēc vajadzības nošķinot pa lapai.

Augs augam palīdz... ar smaržu

Ne vienmēr kaitēkļu un slimību apkarošanā jāķeras pie ķīmiskajiem preparātiem. Arī paši augi ar savu aromātu spēj atvairīt dažādus kaitēkļus.

Dilles – jāsēj zem augļu kokiem, jo ar to nektāru barojas derīgie kukaiņi, bet vēlāk tās kļūst par labu zaļmēslojumu.

Koriandrs – tā smarža necieš peles un žurkas. Lai tā aromāts būtu spēcīgāks, reizi nedēļā ir jāapgriež galotnītes.

Kliņģerītes – tās atvērto augsni un aizsargā pret sēnišu ierosinātajām slimībām.

Ķiploks – samazina augu saslimšanas iespēju ar pelēko puvi. Sasmalcinātus ķiplokus lieto arī skudru un zemesvēžu aizbaidīšanai. To parasti stāda zemeņu dobēs.

Pētersīļi – atbaida skudras, tāpēc sasmalcinātas lapas izkaisa skudru ceļos.

Samtenes – lielisks līdzeklis pret nematodēm un reizē labs zaļmēslojums.

Lappusi sagatavoja G.Kraukle

PAŠVALDĪBĀS

TAISNĪBU MEKLĒJOT

Ne pats iet, ne citam ļauj jeb Strīds par dadžu taku Rudzātos

Redakcijā ieradās rudzātieši Antons Griboņiks un Ilmārs Petruškevičs ar savu bēdu stāstu. Šopavas Rudzātu pagasta Vilcānos pāri Ošai izbūvēta laipa, lai otrpus upes dzīvojošie varētu tikt otrā krastā. Citu iespēju pāriet upi neesot bijis, jo vecais tiltiņš pavasaros applūdis, un nācies mērot vairākus kilometrus pa bezceļu, lai nokļūtu, piemēram, uz veikalu pēc maizes, pie ārsta vai uz skolu. Pāri upei nevarējis tikt arī pastnieks, tādēļ laipiņa bijusi vienīgais glābiņš. Taču izrādījies, ka taču starp laipu un pārdesmit metrus attālo ceļu atrodas uz īpašnieka – Vitālija Podnieka — zemes, un viņš par šīs niecīgās zemes strēmeles izmantošanu pieprasījis 50 latus.

Par «dadžu taku» grib pussimtu

Uz Rudzātiem devās «Novadnieka» žurnālisti, lai apskatītu, kāda tad izskatās dārgā taka, par kuras izmantošanu saimnieks tik daudz prasa. Vairāk tika izklāta ar bruģakmeni vai vismaz betonētām flīzītēm, ja jau tik dārga? Taču izrādās, ka skandalozā taču ir tikai pārdesmit metrus gara. Steidzīgāks braucējs to pat nepamanītu, jo taka ieaugusi milzīgos dadžu un ušņu puduros. Katram skaidrs, ka izkāpti šī īpašnieka teritorijā neatceras redzējusi, jo līdzās augošās mežabeles līdz pusei paslēpušās sūnuburkšķu un nātru audzēs. Zeme – sakaltis māls bez auglīgās virskārtas – lauksaimniecībā nav lietojama.

Pāri netiek ne pastnieks, ne ārsts

Laipiņu izmanto Ošas otrā krastā dzīvojošie. Kā noskaidrojām pagastā, tur ir sešas vietas, kurās pārsvarā dzīvo pensionāri. Līdzās laipai redzams ceļš, kurš iet taisni cauri Ošai (!) – tur vasarā varot pārbraukt ar mašīnām. Arī šis ceļa gabaliņš atrodas uz V.Podnieka zemes, taču tas ir servitūta ceļš, un aizliegt pārvietoties pa to īpašnieks nevar. Tomēr šis «ūdensceļš» izmantojams tikai sausās vasarās. Kā skaidro Antons Griboņiks, laipa ir nepieciešama, jo pavasaros Oša pārplūst, līmenim paceļoties par vairākiem metriem, tādēļ to pārvarēt pa «ūdensceļu» kļūst neiespējami un attālo māju ļaudis ir atgriezti no ārpaules. Bērniem neesot iespējams tikt uz skolu. Otrā krastā dzīvojot arī kāds asmatīkis, kuram katru pavasari ir slimības saasinājumi. Feldšeris reiz stāvējis upes krastā un nezinājis, kā pāri tikt, bet cilvēks tajā pa-

šā laikā smacis nost, stāsta A.Griboņiks. Turpretim jaunā laipa ir pacelta uz dzelzsbetona blokiem, un palu ūdeņi to neskar.

Īpašnieks dzīvo Rīgā

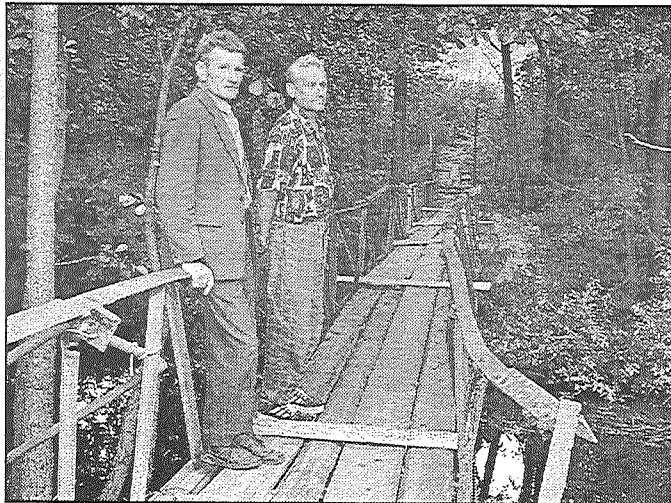
Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētāja vietniece Ruta Klibiķe informēja, ka Vitālijs Podnieks dzīvo Rīgā. Kad sākušies īpašumu atgūšanas laiki, arī V.Podnieks saņēmis atpakaļ senču īpašumus, iegādājies arī papildus zemes platības. Šobrīd pastāvīgi pagastā nedzīvo, bet ierodas periodiski. Pavasarī vērsies pašvaldībā ar pretenzijām par laipas būvniecību, jo taka ejot pa viņa zemi, kas neesot saskaņots. V.Podnieks «Novadniekam» telefoniski paskaidroja, ka viņa pretenziju pamatā ir tas, ka zemi izbraudā un izbraukā bez viņa atļaujas. Neviens neesot nācis un prasījis atļauju. Uz jautājumu, vai īpašums nebūtu arī jākopj, V.Podnieks atbildēja: «Tā ir mana darīšana.» Tālāk īpašnieks esot nolēmis tiesāties. Vēlāk gan V.Podnieks pats piezvanīja uz redakciju un daudz samiernieciskākā balsī atzina, ka viņam jau īstenībā neesot nekādu pretenziju, bet rudzātieši varējuši atnākt un palūgt atļauju, visi taču zinot, kur viņš dzīvo.

Par īpašumu nerūpējas

Nekustamā īpašuma nodokli V.Podnieks pašvaldībai maksājot regulāri, tādēļ nodokļu parādu viņam nav. Tomēr īpašumā esošās teritorijas reāli apsaimniekotas netiek, apstiprināja pašvaldība. R.Klibiķe pilnībā piekrit iedzīvotājiem, ka laipa ir ļoti nepieciešama, un atzīst, ka īpašniekam, pirms prasīt nomas maksu, vajadzētu rūpēties par savu īpašumu nevis audzēt tajā nātres. Arī aizbildināties, ka tā ir tikai saimnieka paša darīšana, nerīkst. Vasaras beigās pagasta padome kopīgi ar Valsts zemes dienestu plāno apsekot visu īpašnieku zemes platības, lai pārliecinātos, vai tās ir pienācīgi apstrādātas. Ja tas netiek darīts, pašvaldība var piemērot īpašniekam administratīvo sodu.

Par ceļu un upes joslu nav tiesīgs prasīt maksu

Strīdīgais zemes gabals atrodas starp 2. šķiras valsts nozīmes autoceļu (tas ved uz Varakļāniem) un upi, tāpēc šī iemesla dēļ nākas apšaubīt, vai vispār īpašniekam ir likumīgas tiesības pieprasīt maksu par to, ka šo zemes gabalu lieto kājāmājēji, jo no vienas puses taka atrodas ceļa joslā, bet no otras – Ošas tauvas joslā. Kā

● Šī laipa ir vienīgā iespēja, kā Vilcānos tikt pāri Ošai, ja vajadzīgs ārsts, jātiek uz skolu vai veikalu, saka Ilmārs Petruškevičs (no labās) un Antons Griboņiks. Otrā krastā ir Vitālija Podnieka zeme, kurš uzskata, ka par brīvu lauciniekiem pa to nebūs staigāt.

● Tikai rūpīgi ielūkojoties, fotogrāfijā aiz dadžiem var pamaniēt Antonu Griboņiku ar paceltu roku. Viņš jautā: «Vairāk šīs dadžu šķirnes tiek īpaši selekcionētas?» Foto: M.Rukosujevs

«Novadnieku» informēja Latvijas Autoceļu direkcijas Preiļu nodaļas ceļu būvzinātnieks Aldis Upenieks, 2. šķiras valsts nozīmes autoceļa atsavināmās joslas platums ir 9,5 metri no ceļa ass uz katru pusi. Šī josla, tāpat kā ceļš, ir valsts īpašums, un privātpašniekam nav tiesību ierobežot pārvietošanos vai prasīt par to maksu. Pat, ja tā ir privāta zeme un īpašums reģistrēts zemesgrāmatā, ceļa atsavināmā josla ir apgrūtinājums, ar ko zemes īpašniekam jārēķinās.

Arī upes krasts, pat ja tas ir privātas zemes teritorijā, ir brīvi pieejams sabiedrībai. Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļā «Novadnieks» uzzināja, ka to regulē Zvejniecības likuma 9. pants, kurš nosaka, ka uz tauvas joslas bezmaksas lietošanu cita starpā ir tiesības arī kājāmājējiem. Tā kā Ošai ir publiskās ūdens tilpnes statuss, tad tauvas joslas platums ir 10 metri. Šo attālumu mēra gar upju un ezeru lē-

zenajiem krastiem no normālās ūdens līnijas, bet gar upju un ezeru kraujiem krastiem – no krastu nogāžu augšmalas. Ja sasummē ceļa (9,5 m) un upes (10 m) joslu platumu, tad šaurajā zemes strēlē nekāda peļņa no takas izmantošanas saimniekam nesānās. Informācijai – zemes kadastrālā vērtība Rudzātu pagastā ir Ls 1,15 par hektāru, tātad finansiālais ieguvums labākajā gadījumā būtu visai niecīgs.

□□□
Rudzātieši ir nesaprašanā. Kur taisnība, viņi jautā. Cilvēkiem jāpaliek bez ceļa un atgrieztiem no ārpaules, tajā pašā laikā īpašnieks kultivē dadžus un selekcionē usnes. Vienīgais kaitējums ir no bradātās nezāles. Iedzīvotāji pat būtu ar mieru teritoriju apļaut, varbūt pat maksāt simbolisku samaksu, taču viņi šaubās, vai ar īpašnieku izdosies vienoties.

G.Kraukle

Aglonas pagastā

■ **PROBLĒMAS AR PARĀDNIEKIEM.** Pašvaldībā viena no aktuālākajām problēmām ir komunālo pakalpojumu un zemes nodokļa lielle parādi, kas sasnieguši jau aptuveni 8000 latus. Kā «Novadnieku» informēja pagasta padomē, vairāki zemes īpašnieki nodokļus nav maksājuši pat trīs un četrus gadus, tā iekrājot pat 300 latu lielu parādu. Nemaksātājiem tiek izsūtītas brīdinājuma vēstules, viņiem piedāvā arī parādu atmaksāšanas grafiku, kā arī iespējas parādu atstrādāt sabiedriskajos darbos. Situācija ir sarežģītāka tajos gadījumos, ja zeme piešķirta īpašumā, bet īpašnieki dzīvo citur, piemēram, Rīgā vai pat ārzemēs. Tādās reizēs pašvaldības atbildīgie speciālisti meklē īpašnieku pilnvarotās personas.

■ **AKTIVIZĒJUSIES KULTŪRAS DZĪVE.** Šopavas Aglonā aktivizējusies kultūras dzīve, pasākumus organizē kultūras darba organizatore Ināra Ukina, kas Aglonas vidusskolā ir 1.-4. klašu skolotāja. Pagājušajā nedēļā pašvaldībā ar viesizrādi latgaļu valodā «Oka» viesojās Vārkavas pagasta dramatiskais kolektīvs. Skatītājiem bija iespēja lugu noskatīties divas reizes – Jaunaglonā un arī Aglonā. Abas izrādes notika brīvā dabā. Bet vakar agloniešus ar koncertu iepriecināja vīru vokālais ansamblis no Madonas, kā arī Madonas rajona Neatkarīgais ansamblis «Riola», kas koncertēja Aglonas kultūras namā.

■ **UZSĀKS AUTOOSTAS BŪVI.** Izvērtējot konkursa rezultātus, pašvaldības deputāti atzina, ka vislabākais pretendents autoostas un stāvlaukuma izbūvei ir firma «Daugavpils ceļinieks». Šonedēļ tika parakstīts līgums, un jau tuvākajās dienās sāksies būvdarbi. Celtnieki plāno, ka objektu varēs nodot ekspluatācijā oktobra sākumā, informēja Aglonas pagasta padomē.

■ **VECĀKI ĪRIJA, BET BĒRNI – AGLONĀ.** Pašvaldībā ir vismaz četras ģimenes, kur abi vecāki devušies peļņā uz Īriju, bet bērni palikuši tepat Aglonā. Daudz vairāk ir tādu ģimeņu, kur ārzemēs strādā viens no vecākiem. Kā informēja Aglonas pagasttiesas priekšsēdētāja Ināra Barkeviča, esot vērojama tendence, ka pēc darbā ārzemēs aizvadītā gada, līgums tiek pagarināts. Tādos gadījumos pagasttiesas locekļi lielāku uzmanību veltī tam, kā jūtas bērni, kuri palikuši mājās aizbildņu ģimenēs. Līdz septembra sākumam pagasttiesas darbinieki plāno apmeklēt arī visas riska ģimenes pašvaldības teritorijā.

■ **IZSTRĀDĀ NOVADA PAGASTTIESAS MODELI.** Sakarā ar to, ka perspektīvā var tikt izveidots Aglonas novads, kurā iekļautos arī Grāveru, Škeltovas un Kastulīnas pagasts, Aglonas pagasttiesas darbinieki pašvaldību sadarbības projekta ietvaros izstrādāja iespējamo jaunā novada pagasttiesas modeli. Kā informēja I.Barkeviča, katrā no apvienotajiem pagastiem noteikti būs pagasttiesas darbinieks, kas veiks arī notariālās funkcijas, lai iedzīvotājiem pēc pakalpojumiem nebūtu jābrauc uz novada centru. Izpētes darbā aprēķināts, ka jaunveidojamā novada teritorijā dzīvo 54 riska ģimenes, 51 ģimene, kur bērni ir aizbildniecībā, kā arī 11 ģimenes, kurās pārturta vecāku vara. Tās nozīmē, ka darba apjoms pagasttiesas locekļiem palielināsies. Pašlaik novada pagasttiesas modelis tiek izvērtēts atbildīgajās institūcijās Rīgā.

■ **ŅEMS AIZDEVUMU.** Pagasta padomes deputāti nolēmuši, ka jāņem aizdevums Valsts kasē aptuveni 38 000 latu apmērā. Šie līdzekļi vajadzīgi bērnu darba remonta. Nauda vajadzīga arī pagasta bibliotēkas pārceļšanai no bērnu darba uz citu ēku (iespējams, uz bijušo sadzīves pakalpojumu namu Somersetas ielā). Kā «Novadnieks» uzzināja pagasta padomē, bērnu darzā atbrīvojušās telpas nepieciešams steidzami remontēt, jo tās būs vajadzīgas piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātajai apmācībai, kas sāksies jau septembrī.

■ **AKTĪVĀKIE – UZNĒMUMI UN IESTĀDES.** Pagastā vēl pirms rajona saņemšanas konkursa notika sava skate «Mana māja, mana sēta». Pagasta padomē atzīst, ka šogad lielu aktivitāti izrādījuši pašvaldības teritorijā atrodošies uzņēmumi un iestādes, piemēram, maizes ceptuve, Saleniku pansionāts, Aglonas slimnīca, skolas.

KULTŪRA, BĒRNU ATPŪTA

2. augustā Vārkavā – amatiererteātru saiets

Nākamiekdien, 2. augustā, Vārkavas pagastā notiks tradicionālais, šogad jau ceturtais pēc kārtas, amatiererteātru saiets.

Kā «Novadnieku» informēja Vārkavas tautas nama un dramatiskā kolektīva vadītāja **Elvira Āboliņa**, pirmo reizi ideja pašiem rīkot teātra svētkus radusies nējauši. Pirms pieciem gadiem vārkavieši saņēmuši ielūgumu piedalīties amatiererteātru saietā Valmieras rajona Dikļu pagastā. Aizbraukuši ar savu izrādi, rādījuši, ko prot, bet tad sapratuši, ka Latgales pusē arī derētu ko līdzīgu sarīkot. Nākamajā vasarā ar pagasta padomes atbalstu pirmie teātra svētki tika sarīkoti. Tiesa, tajos piedalījās tikai trīs kolektīvi – pašdarbnieki no Galēniem, Upmalas, kā arī paši vārkavieši, bet gala izrādi bija sagatavojuši Krustpils teātra dalībnieki. Nākamajā reizē Vārkavā uzņēma arī viesus – no Rogovkas un Kupravas, bet pērn amatiererteātru saietā piedalījās jau astoņi kolektīvi.

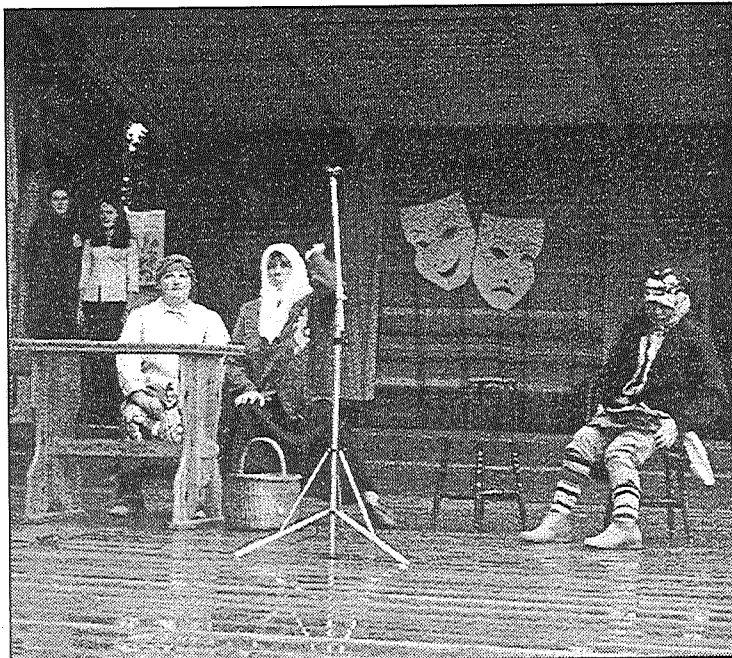
Nākamiekdien uz Vārkavu solījuši atbraukt arī teātra svētku dibinātāji no Dikļiem, kā teikuši,

brauciens sanākot tieši pa ceļam uz Dobeli. Tāds nieks vien esot izlaist likumiņu caur Vārkavu. Gala izrādi 2. augustā rādīs rogovkieši.

Elvira Āboliņa pastāstīja, ka šī gada amatiererteātru saieta izrāžu tēma ir medības un viss, kas ar to saistīts, piemēram, visnieciedamākie mednieku stāsti. Jau gatavas svētku afišas, tiek izsūtīti ielūgumi, meklēti sponsori.

Teātra svētki Vārkavā šogad tiek papildināti ar sporta spēlēm – tautas bumbu, virves vilkšanu, stafetēm. Pulksten 16.00 sāksies amatiererteātru kolektīvu sasaukšanās, kolektīvi iepazīstinās skatītājus ar sevi. Taču galvenā svinību daļa sāksies pulksten 19.00, kad paredzēts jautrs gājiens, tiks pacelts teātra karogs. E.Āboliņa pastāstīja, ka nākamgad sakarā ar Vārkavas saieta 5. jubileju izgatavošot jaunu karogu. Šogad teātra svētkos suminās arī pašvaldības rīkotā sakoņtības konkursa dalībniekus un uzvarētājus, kurus suminās svētku laikā.

Skatītāju interese par teātra svētkiem Vārkavā ik gadus pieaug. Pagasta iedzīvotāji jau pavasarī taujāja, vai šogad arī būšot, tāpēc

● Pagājušajā gadā ar atraktīvu priekšnesumu amatiererteātru saieta dalībniekus iepriecināja Vārkavas novada Upmalas pagasta drāmas kolektīvs.

ar nepacietību gaida atnākam 2. augustu un labprāt piedalās pasākuma organizēšanā.

Ja vēlaties dažu stundu laikā saņemt pa pilnam prieku, azartu,

ko dāvā aktieri pašdarbnieki, 2. augustā brauciet uz Vārkavu – aicina Vārkavas pagasta drāmas kolektīva vadītāja **Elvira Āboliņa**.
L.Kirillova

Darbu uzsākusi Preiļu teātra studija

Šo ceturtdien Preiļu novada kultūras centrā uz trešo mēģinājumu pulcējās jaunizveidotās teātra studijas dalībnieki. Jūlija sākumā izveidoto teātra studiju vadīs kādreizējā Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne **Inga Surgunte**, kura jau beigusi Latvijas Kultūras akadēmiju un ir humanitāro zinātņu bakalaura mākslās.

Inga «Novadniekam» pastāstīja, ka uz pirmo tikšanos ieradusies astoņi cilvēki, bet nākamreiz interesentu bijis jau vairāk. Lai izveidotos labs un darba spējīgs kolektīvs, cilvēkus uz teātra spēlēšanu nodrīkst pierunāt un piespiest, ir svarīga viņu pašu motivācija, uzskata studijas vadītāja. Arī studijas pastāvēšanu tā pa istam varēs sākt skaitīt tikai no pirmās uzstāšanās skatītājiem. Pašlaik studijā jāveido savstarpēji kontakti, jācenšas saskatīt vienotu virzību uz mērķi. Teātra studijas dalībniekiem pagaidām notiek aktiermeistarības nodarbības, tiek apgūtas pamatlīetas, bez kurām uz skatuves nemaz nedrīkst kāpt.

Vēlēšanos spēlēt teātri izteikuši visdažādāko vecumu un profesiju pārstāvji. Inga cer, ka topošo aktieru pulciņš līdz rudenim palielināsies. Pirmā uzstāšanās jaunajam kolektīvam, tiek plānota izremontētā kultūras nama atklāšanas svētkos. Tā noteikti nebūšot luga, bet kas – to Inga nestāsta.

Preiļu novada teātra studija gaida jaunus dalībniekus. Mēģinājumi notiek ik ceturtdienas novada kultūras centra telpās, var arī pieteikties iepriekš pa tālruni 53-22200.

L.Kirillova

Preiļu novada bērni strādā un atpūšas

Jau divas nedēļas Preiļu arodividusskolā mājvietu atradusi Preiļu novada bērnu dienas darba un atpūtas nometne.

«Novadnieks» jau informēja, ka nometni izdevies noorganizēt, pateicoties Valsts bērnu tiesību aizsardzības centra un Preiļu novada domes atbalstam un projekta īstenošanā aktīvi iesaistoties sabiedriskajai organizācijai «Dabas draugu klubs», Preiļu novada bāriņtiesai, Latvijas organizācijas «Glābiet bērņus» rajona nodaļai un Preiļu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspekcijai. 30 Preiļu novada bērņiem vecumā no 11 līdz 16 gadiem tika dota iespēja mēnesi pavadīt kopā, dienas pirmajā pusē strādājot zemnieku saimniecībās, pilsētas parka sakopšanas un labiekārtošanas darbos, bet pēcpusdienā radoši atpūšoties.

Kā pastāstīja Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētāja **Maija Paegle**, kura sava atvaļinājuma laikā veic audzinātājas pienākumus nometnē, dienas aizrit nemanot. Kopš nometnes atklāšanas dienas bērņi jau paspējuši iemēģināt roku dažādos darbos. Lasījuši avenes un upenes komercfirmas «Pārslā» augļu dārzos, sakopuši Preiļu parka takas un celiņus un no laukakmeņiem pat ierīkojuši ugunsкура vietu pie bijušās estrādes. Cerams, laika apstākļi nepievils, un nometnes turpinājumā būs

iespēja strādāt Jāņa Raiņa muzeja «Jasmuiža» teritorijas sakopšanā, kā arī zemnieku saimniecībā «Ēdelveiss».

Pēcpusdienās bērņi labprāt piedalās dažādās darbnīcās, sporto, atpūšas un izklaidējas. Zēņiem lielākā interese par datornodarbībām, kas notiek Preiļu arodividusskolā, meitenēm patīk ritmikas nodarbības. Divas nodarbības nometnes dalībniekiem vadīja psihologi, bet Polikarpa Čerņavska mājā muzejā ikviens varēja izmēģināt roku keramikā. Izrādās, vairāki audzēkņi par saviem pirmajiem māla veidojumiem saņēmuši keramiķu uzslavas, jo darbiņi izdevušies pavisam labi. Radusies pat ideja, ka rudenī, sākoties mācību gadam, noteikti vajadzētu rast iespēju nodibināt keramikas pulciņu. Interesentu noteikti netrūktu. Visi aptaujātie nometnes dalībnieki bija vienprātīgi, ka ļoti interesantas sporta nodarbības izdevušās arī Preiļu rajona policijas pārvaldē, kur policisti bērņiem rādīja dažādus paš aizsardzības paņēmienus.

Un kur tad vēl citas izklaides! Piemēram, ielānota kinofilmas noskatīšanās kinoteātrī «Ezerzeme», būs peldēšanās ezerā, zemnieku saimniecībā «Raipole» bērņus gaida zirgi, bet Jasmuižas mazpulcēni visus vedīs pa dižkoku taku.

Lūk, ko par nometnē gūtajiem iespaidiem saka tās dalībnieki.

Viesturs (nometnē viņš ir ar sa-

● Preiļu novada bērņu dienas darba un atpūtas nometnes «Tādi esam» dalībnieki satupuši pašu veidotajā ugunsкура vietā Preiļu parkā. To iemēģinās nometnes noslēguma pasākumā 13. augustā. Kopā ar bērņiem SIA «Preiļu saimnieks» darbiniece **Zenta Igoļniece** (stāv sestā no kreisās) un audzinātājas **Maija Paegle** (pirmajā rindā otrā no labās) un **Baiba Piziča** (stāv pirmā no labās). Foto: M.Rukosujevs

vu brāli Lauri): — Te ir ļoti interesanti. Pat darbs ir interesants, lai gan brīžiem liekas, ka grūts. Toties pēcpusdienās, kad atpūšamies, man vislabāk patika datornodarbības. Jauki bija arī pie podniekiem, paši veidojām. Brālim izdevās labs šķīvītis, tikai vēlāk viņš to nejauši sagāza. Taisījām arī svilpauniekus, tie pat skanēja.

Viktorija: — Man arī vislabāk patika keramikas darbnīcā, kā arī

Vārkavā pie skolotājas **Helēnas Pizičas**, kur gumijas laivā braucām pa Dubnu un zvejojām no dūņām visādas radībiņas. Atradām dēles, kurkuļus, spāru kāpurus, mugurpeldi (tāds divains radījums, kas peld guļus uz muguras), pavisam 29 dažādas dzīvībiņas.

Iga: — Man ir arī lauku mājas, bet te tomēr interesantāk – jautra sabiedrība, ieguvu jaunus draugus. Bija forši peldēties Dubnā.

Maija Paegle stāstīja, ka bērņi jau pēc pirmās nometnē aizvadītās nedēļas mēģinājuši audzinātājas pārliecināt, ka tāda nometne noteikti vajadzīga arī nākamvasar. Tikai tai jābūt ar nakšņošanu, citādi visiem jau puķsten 17:00 jāiet mājās, lai gan varētu vēl tik daudz jautru lietu padarīt.

L.Kirillova

EIROZIŅAS

Ārzemju diploma atzišana Latvijā

● Vankuverā (Kanādā) izdots grima mākslinieka diploms, Maskavā (Krievijā) izdots kosmisko zinātņu maģistra diploms un Honolulu (Havaju salās) izdots medmāsas diploms.

Vai ārzemēs iegūtu diplomu Latvijā atzīst? Vai ar pietiek, ka uzrādu tikai diploma pielikumu angļu valodā?

Automātiski tas nenotiek. Un ar ārzemēs iegūto izglītības dokumentu uzrādīšanu darba devējam vien nepietiek.

Latvijā ārzemēs izsniegto diplomu atzišana notiek saskaņā ar Augstskolu likumu. Tā 85.pants saka, ka «ārvalstīs iegūto akadēmisko grādu un izglītības dokumentu, kā arī vidējo izglītību apliecināšu dokumentu ekspertīzi veic Akadēmiskās informācijas centrs».

Iesniegto dokumentu ekspertīzes rezultātā tiek noteikts, vai:

1) ārvalstīs iegūtais izglītības dokuments atbilst kādam Latvijā piešķirtajam augstākās izglītības

dokumentam (diplomam);

2) kādam Latvijā piešķirtam grādam vai diplomam to var pielīdzināt;

3) kādi papildu nosacījumi jāizpilda, lai ārvalstīs iegūto diplomu varētu pielīdzināt kādam no Latvijā piešķirtajiem akadēmiskajiem grādiem vai diplomiem, ja tas nepmierina Latvijas grāda vai diploma prasības;

4) izdevumus, kas saistīti ar ārvalstīs iegūtā akadēmiskā grāda vai izglītības dokumenta ekspertīzi, sedz izglītības dokumenta īpašnieks;

5) ja izglītība tiek turpināta Latvijā, attiecīgā augstskola uz Akadēmiskās informācijas centra izziņas pamata pieņem lēmumu par ārvalstīs iegūtā akadēmiskā grāda vai izglītības dokumenta atzišanu studiju turpināšanai.

Kaut arī Augstskolu likums nosaka, ka izdevumus sedz izglītības dokumenta īpašnieks, taču, kā informē Akadēmiskās informācijas centra (AIC) eksperte Laine Veite, tad praksē šis pakalpojums ir bezmaksas, jo visas ar ekspertīzi saistītās darbības (faksu un vēstulju sūtīšana) apmaksā pats centrs.

Kā norāda AIC eksperte Laine Veite, tad galvenokārt ārzemēs izsniegtos diplomus ekspertīzei iesniedz vai nu paši diploma īpašnieki vai universitātes, kurās viņi vēlas studēt, vai arī darba devēji.

Ārzemēs studējušo skaits Latvijā, kuri vēlas šeit strādāt vai studēt, pieaug ar katru gadu. Ja 1996. gadā saskaņā ar AIC datiem ar izglītību saistītos dokumentus ekspertīzei iesniedza 27 cilvēki, tad 2000. gadā – 310, bet 2001. gadā – jau 443 cilvēki, arī šogad

līdz 28. jūnijam tika izsniegtas 189 izziņas. Visbiežāk dokumentus ekspertīzei iesniedz jūnijā, jūlijā un oktobrī.

Visvairāk ārzemju izglītības dokumenti (ieskaitot neformālos, piemēram, sertifikātus un tālākizglītības dokumentus) ekspertīzei iesniegti no Krievijas – 2001.gadā 91 cilvēks, no kuriem 64 – par augstāko profesionālo izglītību. Otrs lielākais pārbaudīto ārzemju diplomu skaits ir no ASV – 61 cilvēks. No Eiropas valstīm visvairāk dokumentu iesniedzēju ir no Lielbritānijas (29) un Vācijas (22). Taču jāatzīmē, ka šajos datos netiek izdalīti atsevišķi, kuri ir Latvijas pilsoņi, kas ieguvuši izglītību ārzemju augstskolā un kuri – ārzemnieki.

Sagatavoja Ramona Buša

STUDENTI BRĪVLAIKĀ

Daugavpili studentiem iztikšana lētāka

Preiliete Dace Zarāne studē Daugavpils Universitātes Humanitārajā fakultātē un apgūst angļu valodas skolotājas specialitāti, beigusi trešo kursu.

— Jau PVG biju izvēlējusies humanitāro kursu, kas saistīts ar svešvalodu apguvi, tāpēc nolēmu studēt angļu valodā. Iestāj-pārbaudījumos kārtoju testu latviešu valodā, kā arī eksāmenu angļu valodā. Konkurss bija diezgan liels, bet es tomēr tiku budžeta grupā. Esmu apmierināta ar savu izvēli, kaut arī saprotu, ka pa šiem gadiem varētu iegūt kaut ko vairāk.

Mācību apstākļi, kā arī mācībspēki mani apmierina, vienīgi mūsu augstskolā nav tik daudz iespēju dzirdēt vieslektoru lekcijas, kādas pieejamas Rīgas augstskolās. Kā otro svešvalodu apgūstu vācu valodu, šajā priekšmetā vieslektoru lasījumi notiek biežāk. Viņi ierodas no ārzemēm, un valodas apguvē mums šādas tikšanās daudz ko dod. Taču arī studēšanai Daugavpilī ir savas priekšrocības. Ja arī te nav tik daudz iespēju kā Rīgā, to atsver tas, ka studentiem iztikšana šeit lētāka, cenas zemākas. Arī kultūras un atpūtas pasākumu apmeklēšana izmaksā lētāk.

Pirmajā laikā grūtāk bija tas, ka no mājām līdziedoto naudu vajadzēja sadalīt tā, lai tās pietiktu nedēļai vai divām. Tagad pie tā esmu pieradusi. Sākumā ēst gatavošanai atvēlējam vairāk laika, aizrāvāmies ar visādām smalkām lietām, un katra rādījām savu prasmī. Bet tagad gatavojam tā, lai taptu ātri un garšīgi. Lekciju ir daudz un pārņākam nogurušas. Ēdienu ziņā jāiemācās pierast dažādām gaumēm un arī pats nevari būt pārāk izvēlīgs.

Nepatīkamākais ir tas, ka palielināta maksa par kopmītnēm, kam studenti nesaskata nekādu pamatojumu.

Studēšanas vajadzībām esmu paņēmusi kredītu. Tas ir 35 latu apmērā mēnesī, taču no tā tiek atskaitīti kredīta procenti, un tāpēc saņemamā summa ar katru gadu samazinās. Līdz ar to vairs neesmu tik ļoti atkarīga no vecākiem. Bet iespēju robežās viņi palīdz. Dod naudu, nopērk man vajadzīgo.

Es pagaidām saviem vecākiem esmu vienīgā studente, mans brālis absolvēs ģimnāziju tikai pēc gada. Ar darba sameklēšanu ir grūti, jo mums daudz mācību arī vakaros. Gribējās atrast darbu pa vasaru, bet neveicās.

L.Rancāne

Foto: L.Rancāne

Kā tērē naudu telefonsarunās

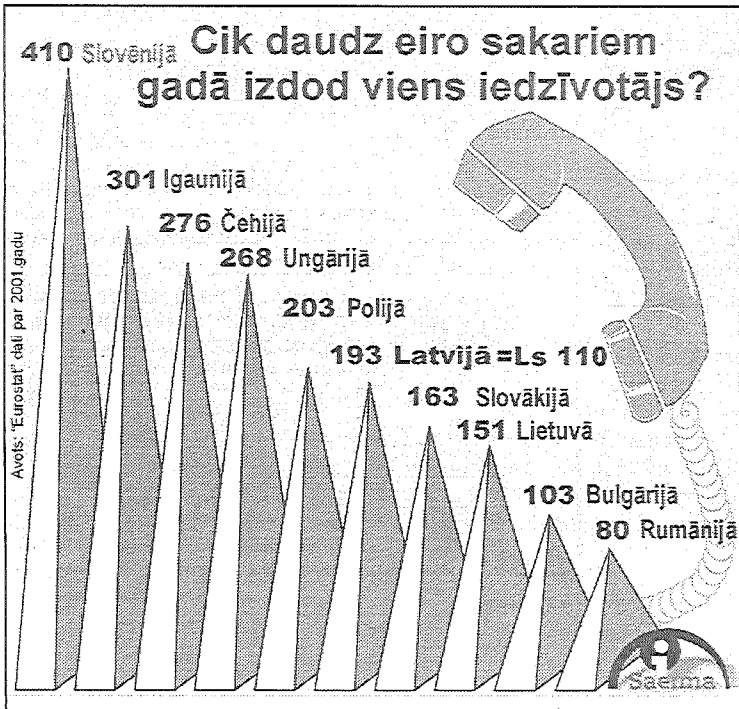
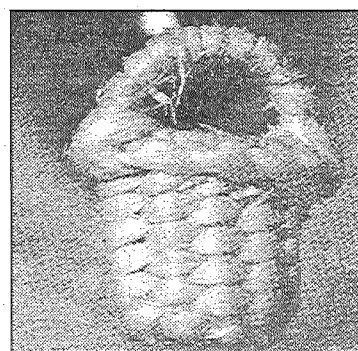
Lasītājiem piedāvājam diagrammu (attēls pa kreisi), kurā redzams, cik daudz naudas telekomunikāciju sakariem gadā tērē ES kandidātvalstu iedzīvotāji. Mēs

Latvijā esam viducī, kaimiņiem lietuviešiem šie sakari ir lētāki, bet igauņi izdod krietni vairāk naudas.

INTERESANTI

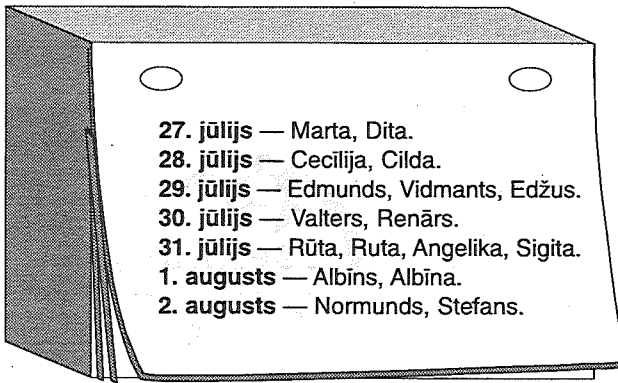
Pasaules mazākais grozs

Nav atklāts, kurš spējis to uzpīt, bet derētu — šīnī grozā, šķiet, vākt varētu vien asaras... Tikai septiņus milimetrus augsts, tas apskatāms speciālā miniatūru izstādē Vācijas Grozu muzejā.

APSVEIKUMI, HOROSKOPS

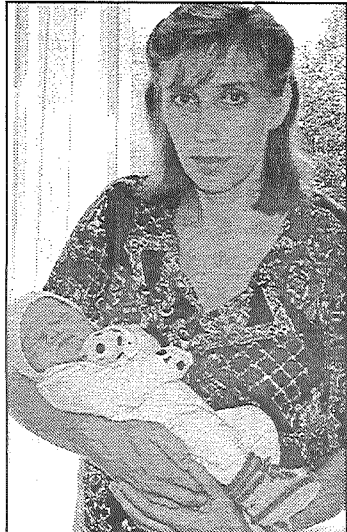
Audz laimīgs, mazais!

Preilietes Ingas Sapeško mazais puisītis pasaulē nāca 19. jūlijā. Inga un mazuliša tētis Oļegs tagad izvēlas pašu skaistāko vārdu, kādā nosaukt savu pirmo bērniņu. Jaundzimušais ir pirmais mazbērns arī vecvecākiem Zinaīdai un Jurijam, vectēvam Joakimam. Radi, draugi un, protams, arī tētis jauno māmiņu apsveikuši ar kupliem baltu neļķu un tumšsarkanu rožu pušķiem, tā parādot, cik ļoti priecājas par mazo puisīti.

Jaunie vecāki strādā uzņēmumā, kurā šuj trikotāžas izstrādājumus. Inga izšuj, bet Oļegs strādā ar adāmo iekārtu.

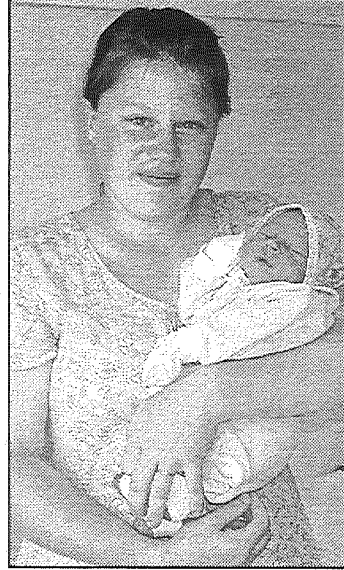
Inga sirsniņu paldies teica ārstei Svetlanai Morozovai un pārējiem nodaļas darbiniekiem. Ikreiz, kad jaunā māmiņa apstājas pie gultiņas, lai nolūkotos saldi dusošajā mazulī, viņa klusībā savam dēlēnam vēl laimīgu mūžu un stipru veselību.

Vineta un Edvina Štolceru diviem dēļiem 20. jūlijā pievienojās jaunākais brālītis. Viņš nosaukts par Ilmāru. Vārdu izvēlējamies samērā vienprātīgi, diskusiju nebija, stāsta Vineta. Brāļi — deviņgadīgais Kristaps un sešgadīgais Valts — brālīti arī gaidījuši. Ilmāram nākot pasaulē, klāt bija tētis Edvīns. Arī Valts piedzimis ģimenes dzemdībās. Īstas ģimenes dzemdības šoreiz gan neiznāca, smaida laimīgā māmiņa, jo viss noticis tik ātri, ka tikko paspējuši no Livānēm atbraukt uz dzemdību nodaļu. Arī ārste nepaspējusi atnākt, kad vecmāte Dagnija jau prasmīgi saņēmusi mazo brēkuli. Vineta jutās apmierināta ar visa dzemdību nodaļas personāla darbu. Arī ikdienā esot jūtams, cik jauks kolektīvs šeit strādā, stāsta Vineta. Viņa pati Livānos ir acu ārste, bet Edvīns nodarbināts uzņēmumā.

Mazajam Ilmāram priekšā garš iepazīšanās process, jo viņam jāapsveicinās ar visiem daudzajiem brālēniem un māsiņām. Vineta vecākiem Zentai un Rihardam tagad jau seši mazdēli un divas mazmeitas, bet Edvīna tētim Ādolfam — trīs mazmeitas un četri mazdēli.

Visiem trijiem Štolceru ģimenes dēļiem gaidāmas kristības, kas paredzētas pēc luterāņu tradīcijām.

Ilona un Vladimirs Jakimovs 20. jūlijā sagaidīja savu otro dēlēnu, bet četrgadīgais Vjačeslavs — mazu brālīti. Ģimene dzīvo Preiļu novadā, kopj piemājas saimniecību.

Ilonas māte Jeļena sagaidījusi jau sesto mazdēlu, mazmeitiņu gan viņai ir tikai viena. Vladimira vecākiem Poļinai un Fjodoram auklējami abi dēli.

Mazo puisīti paredzēts kristīt pēc vecticībnieku tradīcijām.

Ilona priecājas par savu dēlēnu, kurš labi guļ, krietni ēd, jūtas omulīgs un apmierināts ar dzīvi. Viņa pateicās ārstei Svetlanai Morozovai un pārējiem medicīnas darbiniekiem.

24. jūlija vakarā pasaulē nāca 53 centimetrus gara un 3,5 kilogramus smaga meitenīte — pirmais livānietes Sintijas Jēgeres bērniņš. Šajā gaidītajā mirklī bija vēlējies būt klāt arī tētis Andrejs, taču tajā dienā strādājis mežā un par to, ka sievīņa devusies uz dzemdību nodaļu un par lielajiem jaunumiem uzzinājis tikai vakarā. Laimīgā māmiņa stāstīja, ka, šķirstot kalendāru, vārdu mazajai izvēlējušies jau pirms mēnešiem trim, jo zinājuši, ka viņu pirmais bērns būs meitene. Samanta, kuru gatavojas kristīt pēc luterāņu tradīcijām Livānos, ir trešais mazbērns vecmāmiņai Aijai, kura dzīvo Livānos un tāpēc noteikti varēs palīdzēt jaunajai ģimenei lielajās rūpēs. Vecvecākiem Judītei un Vilim Samanta gan ir pirmais mazbērniņš, un viņi drīz vien no Madonas brauks raugos.

Sintija pateicās par palīdzību un atbalstu dzemdības dakterim Jurim Kļaviņam, bet mazulītei vēlēja būt laimīgai un augt veselīgai māmiņai un tētim par prieku.

Irīnas un Gunta Surguntu otrā meitiņa pasaulē ieraudzīja 23. jūlijā. Pagaidām viņa mierīgi guļ māmiņas rokās un neliekas ne zinīs par savu vecāko māsu Irīnu Diānu, kurai vēl pašai ļoti vajadzīga mammas uzmanība un rūpes, jo pati ir tikai gadu un četrus mēnešus veca. Ģimene dzīvo Preiļos, Guntis strādā par fizikultūras skolotāju Jaunaglonas arodividusskolā, bet Irīnas darba vieta ir Preiļu slimnīcas reanimācijas nodaļā.

Irīnas vecākiem Ludmilai un Staņislavam, kuri dzīvo Jūrmalā, mazulīte ir jau ceturtais mazbērns, bet otriem vecvecākiem — Ritai un Jūlijam — tagad būs divas mazmeitiņas. Krustvecāki jaundzimušai, kurai tāpat kā mātai tiks doti divi vārdi, jau noskatīti, bet vēl gan neesot par to informēti. Irīna pateicās visiem dzemdību nodaļas darbiniekiem un saviem kolēģiem par atbalstu un līdzīgu jušanu.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (29. 07.-4.08.)

Auns. Iegūsi jaunu pieredzi partnerattiecībās, attiecību psiholoģijā. Neignorē pretējo dzimumu! Kāds slepens pielūdzējs būs sasparojies atklāt savus nodomus. Sekojiet līdz jaunākajiem notikumiem — nekas nedrīkst paslidēt garām. Dažkārt jūsu viedoklis netiks ņemts vērā. Atsakieties no sabiedrības, kura jūs garlaiko.

Vērsis. Paēdiet gardas pusdienas, apmeklējiet muzeju, sportojiet! Šādi pavadītās brīvdienas, it īpaši kopā ar ģimenes locekļiem, atjaunos līdzsvaru ar apkārtni pasauli. Cilvēki var kļūt nesavaldīgāki, tādēļ labāk neiesaistīties diskusijās par gumi, jo tas var beigties ar nopietnu konfliktu. Kāds pēdējā brīdī var neizpildīt solīto.

Dvīņi. Atjaunojiet sakarus ar tuviniekiem! Varat rīkot viesības, pikniku. Uzsāktās sarunas būs veiksmīgas. Sen pazīstamos cilvēkus atklāsi jaunās īpašības. Pesimismam nav pamata — viss labais vēl priekšā. Veiksmīgs laiks. Nomierinieties un ticiet galā ar sīkajām ķibēlēm! Nogaidīšana ir vienīgā pareizā taktika.

Vēzis. Sentimentālu atmiņu iespaidā nedēļas nogalē vēlēties apciemot bērniņas draugus, vietas, kur esat pavadījis bērnību. Uzzināsi ko tādu, kas labāk nebūtu jāzina. Ja šaubāties par savu iecerēm, tad labāk atlieciet to īstenošanu. Domājiet, kā pabeigt jau uzsāktos projektus. Lielāku uzmanību pievērsiet savam finansēm!

Lauva. Daudzas Lauvas atgriezīs ģimenes klēpī. Vecāki ar saviem padomiem var traucēt attiecībās ar pretējo dzimumu, taču viņu vērtējums būs nekļūdīgs. Nenolaidiet rokas, ja nejutat atbalstu savām idejām. Derīga var izrādīties vecāku cilvēku pieredze. Traucēs nebūtiski sīkumi, kuriem pievērsīsiet pārāk lielu uzmanību.

Jaunava. Iegādāties jaunas mēbeles un mīļākos. Aizrašanās var izvērsties par kaislīgu romānu. Nepalaužieties saldīem solījumiem, tie izrādīsies melīgi. Ir īstais brīdis paveikt nepadarīto. Nav ieteicams iesaistīties politikā, jūsu labie nodomi neīstenošies. Būs negaidīti notikumi. Neko neatlieciet uz vēlāku laiku!

Svari. Iemīļotā persona nesapratīs jūsu centienus, dzīves uzskati atšķirsies. Veiksmīgs un nomierinošs būs kāds negaidīts ceļojums, izbraukums zaļumos. Nenovērtēsiet kādu labu padomu. Kāds mēģinās jūs provocēt. Skarbā ikdiena jūs ir nogurdinājusi, jums nepieciešama veselīga atpūta, svaigs gaiss, miers un klusums.

Skorpions. Nepiemirstiet parūpēties par mājas mieru. Tuvinieki var justies apbēdināti, ja nepievērsīsiet viņiem pietiekami daudz vērības. Var izjukt kāda draudzība. Nerēķināties ar šķēršļiem un labiem padomiem. Sajūties neparastu enerģijas pieplūdumu. Labāk veiksies tiem, kuri strādā godīgi un prātīgi atrast kompromisus.

Strēlnieks. Varat piedzīvot nelielu vilšanos partneri, pārvērtēsiet gan savas, gan citu īpašības. Izvairieties no nevajadzīgiem kontaktiem un bezmērķīgiem meklējumiem. No veiksmīgi saplānotās dienas kārtības būs atkarīgi paveiktā darba rezultāti. Būsi gatavs uzņemties arī kolēģu pienākumus vai veikt sarežģītus darbus.

Mežāzis. Iepazīstoties ar jauniem paziņām, atturība būs īsti vietā. Noslēpumainība ieintrīs pretējā dzimuma pārstāvjus, tālākais būs atkarīgs tikai no jūsu ieinteresētības. Pratisiet ar minimālām iespējām panākt maksimālo efektu. Tie, kam darba pilnas rokas, visu var paveikt daudz ātrāk un labāk. Saskaņojiet reālās iespējas ar vajadzībām.

Ūdensvīrs. Sīkas ķibeles var radīt sadzīves tehnika vai automašīna. Varat iemīlēties, piemēram, atkal savā laulātajā draugā. Jūsu sirds būs atvērta jaunām izjūtām. Veiksme būs jūsu sabiedrotā, ja pratisiet ātri reaģēt. Labestība atmaksāsies — jūs varat iegūt daudz jaunu draugu. Svarīgi rast pozitīvu pieeju ikvienam jautājumam.

Zivis. Pagaidām klusēšana un nogaidīšana ir pati labākā nostāja. Meklēsiet piedzīvojumus, izpriecās. Nedēļas otrajā pusē ir iespējama kāda romantiska tikšanās. Derētu domāt ne tikai par garīgo attīstību, bet arī par finansiālo stāvokli. Samērojiet savus izdevumus ar ienākumiem. Aktīvi sadarbojieties, esiet draudzīgi!

DER ZINĀT

Kā pareizi glabāt grāmatas

Tikai retais iedomājas, ka arī grāmata dzīvo savu dzīvi, ka tai ir savs mūžs, īpašības, vajadzības un prasības. Ka grāmata nav mūžīga. Ka grāmata dzīvi vajadzētu un varētu paildzināt.

Ar vislielāko rūpību grāmatas tiek uzglabātas muzejos un bibliotēkās. Tur grāmatu saglabāšanas nolūkā tiek domāts gan par sanitārajām dienām, kad grāmatas tiek īpaši apkoptas, gan arī par gaisa temperatūru, mitrumu un apgaismojumu. Iespēju robežās to pašu varam darīt arī savos dzīvokļos.

Arskatīsim tuvāk minētos gadījumus. **Pirmkārt**, gaisa mitrums. Pārāk sauss gaiss telpās, kurās grāmatas tiek turētas, veicina papīra elektrizēšanos un lapu salipšanu. Pārāk sauss un arī pārāk mitrs gaiss var veicināt dažādu mikroorganismu un kukaiņu ieviešanos un vairošanos grāmatu plauktā. Ja gaisa relatīvais mitrums ir lielāks par 65 procentiem, grāmatas var sākt pelēt, veidoties papīra sēnīte. Nevajadzētu notikt arī straujām mitruma svārstībām, piemēram, no ļoti mitra gaisa uz sausu. **Otrkārt**, temperatūra. Telpā, kurā tiek glabātas grāmatas, nevajadzētu pieļaut krāsas temperatūras svārstības. Optimālā temperatūra grāmatu glabāšanai ir 17-19 grādu. Arī grāmatām ir svarīgi, lai telpa tiktu regulāri vēdināta. **Treškārt**, apgaismojums. Intensīvs apgaismojums, it īpaši, ja tas ir saules staru vai luminiscējošo spuldžu, ievērojami paātrina

grāmatas sairšanu un līdz ar to grāmatas lapu dzeltēšanu, teksta izbalēšanu. Tiesa gan, ja grāmata ir cieši aizvērta, saules gaismai sevišķi kaitēt nevajadzētu – tā par problēmu kļūst, tiekot tieši uz papīra, piemēram, atsevišķām lapām, kā tas ir laikrakstu, mapēs nenovietotu dokumentu u.c. gadījumos. Optimālo apgaismojumu telpā, kurā novietots grāmatu skapis, rada 40-60 W spuldzes, ja vien tās ir pietiekami regulāri izvietotas. Turklāt «visveselīgākais» grāmatām ir zaļais un sarkanais apgaismojums.

Kaut gan visiem iepriekš minētajiem faktoriem ir pakļauts jebkura veida papīrs, jūtīgāks ir senāk ražotais, jo tā sastāvā ir lielāks dabisko vielu īpatsvars – tā «kaulu līme» patiešām tika pagatavota no dzīvnieku kauliem. Mūsdienās tiek plaši izmantotas mākslīgās, sintezētās līmes, kas papīru baktēriju un kukaiņu padara mazāk pievilcīgu. Tomēr arī modernajām tehnoloģijām ir savi mīnusi. Piemēram, grāmatu izgatavošana «bezšuvuma sastiprinājuma», kad lapas viena ar otru turas kopā tikai ar līmes palīdzību. Šāda tehnoloģija ir salīdzinoši lēta, taču šādas grāmatas ātri nolietojas: ja bezšuvuma sastiprinājums nav pietiekami kvalitatīvs, it īpaši gadījumos, ja nav pareizi izvēlēta līme, grāmata vienkārši izirst pa lapiņai. Tātad izturīgākas un vieglāk glabājamas ir ar diegiem šūtas grāmatas.

Kaut gan mūsdienu papīra sairšanas process ir lēnāks, der zināt, ka kukaiņus un

mikroorganismus pievelk gan no celulozes, gan no lupatu masām gatavotas grāmatas. Tiesa, tas gan attiecas uz vecām grāmatām.

Kur likt grāmatkapi? Nemot vērā iepriekš teikto, ir labi, ja grāmatu skapis atrodas telpā, kur ir, piemēram, sarkanās lustras kupols vai arī sienas zaļā krāsā, kas attiecīgi izstaro zaļganu toni. Būtu vēlams grāmatas glabāt pie sienas, kas neatrodas tiešā logu – lai izvairītos no pārmēriņa apgaismojuma – vai radiatoru tuvumā. Labāk būtu skapi novietot istabas dziļākajā stūrī vai ar sānu pret logu. Guļamistabā grāmatu skapi novietot nebūtu ieteicams, jo tiek uzskatīts, ka grāmatas satur informāciju, kas atstāj iespaidu uz cilvēka

zemapziņu neatkarīgo no tā, vai mēs to lasām vai ne.

Ilgā stāvēšanas procesā notiek papīra sairšana, kā rezultātā starp grāmatas lapām uzkrājas putekļi, smiltis. Līdz ar to lapas kļūst «netīrākas», teksts grūtāk salasāms. Turklāt putekļi krājas uz grāmatu vākiem un malām. Tā kā tie kaitē ne vien grāmatas lietotājam, bet arī pašai grāmatai, grāmatas vismaz reizi pusgadā jātīra.

Grāmatu tīrīšana jāskatās ar tās malām, un tikai pēc tam jātīra vāki. Īpašos gadījumos tīra arī lapas. Grāmatas var atputekļot ar putekļu slotiņu, lai gan tas nav labākais variants, jo tad putekļi tiek izdzenāti pa telpu, vai ar putekļu sūcēja palīdzību.

Ja iedzeļ kukainis — pameklē ceļteku

No šaurlapu un lielās ceļtekas ievāc augu lakstus (lapas ar ziednešiem). Ceļteku lapas satur gļotvielas, flavonoīdus, miecvielas un citas vielas. Šaurlapu ceļteka ir arī silicijskābe un tās šķīstošie sāļi.

Ceļteku aktīvās vielas darbojas sekretolītiski, pret iekaisumu, sāpēm, sekmē brūču sadzīšanu, veicina diurēzi. No ceļteku lapām gatavo tējas, uzlējumus (novārījumus), iegūst sulu, rūpnieciski arī sauso ekstraktu *plantaglu-cīdu*.

Sulu un *plantaglu-cīdu* izmanto gastrīta un hroniska kolīta (resnās zarnas iekaisuma) ārstēšanai. Sulu dzer pa 1 ēdamkarotei 3 reizes dienā 15-30 minūtes pirms ēšanas, ārstnieciskais kurss ir 30 dienas. *Plantaglu-cīdu* vēl izmanto kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas čūlas ārstēšanai ar normālu vai

pazeminātu skābes saturu kuņģa sulā. Lieto pirms ēšanas 2-3 reizes dienā, izšķīdinot 0,5-1 g granulu 1/4 glāzē ūdens. Ārstnieciskais kurss 3-4 nedēļas. Novārījuma (uzlējuma) pagatavošanai vienā devā ņem 2-4 g drogu uz 1 glāzi ūdens. Šādu devu dzer 3 reizes dienā kā **diurētisku, pretasiņošanas līdzekli cistīta ar hematūriju (urīnā asiņi) un kā specifisku līdzekli asiņojošu hemoroīdu gadījumā**.

Šaurlapu ceļteku vairāk lieto kā **atkrēpošanas līdzekli augšējo elpceļu iekaisuma, bronhīta, astmas, plaušu tuberkulozes, garā klepus un aizsmakuma ārstēšanai**. Tautas medicīnā tējas bieži vien kopā ar citām pretklepus drogām izmanto arī lielās ceļtekas lapas.

Arīgi ceļteku lapas un to preparātus lieto asiņošanas apturēšanai, strutojošu brū-

ču, čūlu attīrīšanai, **augoņu, furunkulu, varžacu, izmežģījumu, sastiepumu ārstēšanai, kā arī pret kukaiņu dzēlieniem**.

Svaigas lapas pirms lietošanas rūpīgi nomazgā un noskalo novārītā ūdenī, tad ūdeni nopurina, lapas samal vai sagrūž, izspiež sulu, kuru var ilgstoši saglabāt, ja to konservē ar 45% degvīnu attiecībā 1:1.

No šaurlapu ceļtekas rūpnieciski ražo **sirupu**, kuru ieteic lietot bērniem un veciem, nespēcīgiem cilvēkiem saaukstēšanās gadījumā, kā pretklepus līdzekli, augšējo elpceļu iekaisuma ārstēšanai, jo tas satur šķīstošos silikātus, kā arī pārējās jau iepriekš minētās vielas, kas sekmē arī gļotādu reģenerāciju. Šādu sirupu var pagatavot arī mājās: no lakstiem izspiež sulu vai pagatavo koncentrētu novārījumu,

pievieno tādu pašu daudzumu dabīgā medus vai cukura, vāra ūdens peldē 30 minūtes, vai uz mazas liesmas 20 minūtes, noputo un sapilda izkarsētās mazās burciņās. Var arī rīkoties tā, ka tīras augu lapas (ar vai bez ziedkātiem) samal, ņem tādu pašu tilpumu medus vai cukura un ļauj pastāvēt kādu laiku siltā vietā, lai izdalās sula, un tad 20 minūtes vāra uz lēnas, nelielas liesmas, bieži apmaisot. Pēc tam masu nokāš caur dubultu marles slāni tīrās, izkarsētās burciņās, aizvāko ar sterilu vāciņu. Lieto pa 1-2 ēdamkarotēm no rīta tukšā dūšā un vakarā, ja ir iepriekšminētās slimības.

Piesardzībai: nelietojiet ceļtekas preparātus, ja ir paaugstināts sāļsskābes saturs kuņģa sulā.

«Praktiskais Latvietis»

INTERESANTI

Izņem no cilvēka barības vada čūsku

Nesen Rumānijas ārsti izdarīja neparastu operāciju — izņēma no pacienta barības vada dzīvu čūsku. 24 centimetrus garais rāpulis bija pavadījis kāda zemnieka vēderā trīs dienas, sagādājot viņam neizsakāmas ciešanas.

Sākumā zemnieks Sandu Atudorejs bija pārliecināts, ka viņam sākusī sāpēt veca čūla, un mēģināja to ārstēt ar mājas līdzekļiem. Beidzot viņš atmeta ar roku visiem steidzamajiem lauku darbiem un devās uz pilsētas klīniku. Ehogrāfijā noskaidrojās, ka viņam resnajā zarnā ir svešķermenis, taču nevienam neienāca prātā, ka tā ir čūska.

Pēc sarežģītām un mokošām procedūrām izdevās izvadīt no organisma miklino objektu, kuru ieraugot, visi bija šokēti. Tā bija vietējā tā dēvētā «koka čūska», kas tajā reģionā bieži sastopama.

Var tikai minēt, kā tai bija izdevies iekļūt cilvēka barības vadā un izdzīvot nelabvēlīgos apstākļos. Pēc vienas versijas, vectētiņš Sandu lielajā karstumā atgūlies koka ēnā, iedzēris malku mājas vīna un cieši aizmirdzis, krācot ar atvērtu muti. Tajā brīdī viņam mutē arī ielidusi izmanīgā čūska, sagādājot viņam vairākas nemierīgas dienas.

Māja Lietuvā, aka Baltkrievijā

Lietuviešu zemnieks Jozs Adamonis jau septiņus gadus vismaz desmit reizi dienā ir spiests nelegāli pārkāpt Lietuvas un Baltkrievijas robežu, jo pēc valsts robežas demarkācijas viņa māja atrodas Lietuvā, bet pagalmā ar aku — Baltkrievijā. Abu valstu robežsargi uz to piemiedz acis, lai gan par nelikumīgu robežas šķērsošanu Lietuvā draud cietumsods uz laiku līdz trijiem gadiem vai arī nautassods.

Britu vīrieši sākuši lakot nagus

Kopš Anglijas futbola izlases spēlētājs Deivids Bekhems nofotografēts ar lakotiem nagiem, aizvien vairāk vīriešu sākuši iegādāties nagu lauku, informē britu lielveikalu tīkls «Woolworths».

Futbola slavenība agrāk eksperimentējis ar indonēziešu un malaiziešu nacionālo tērpu valkāšanu. Viņš nēsā dimanta auskarus un bieži maina frizūru. Nesen Bekhems ieradās uz aktrises Lizas Hērlijas bērnu kristībām ar rozā krāsā nolakotiem nagiem. Savukārt žurnālā «GQ» publicēta fotogrāfija, kurā viņš redzams ar sudraboti melniem nagiem.

«Woolworths» preses sekretāre norādīja, ka pagaidām vēl ir pārāgri spriest, kādas krāsas nagu laku vīrieši iecienījuši visvairāk.

Smirdīgie tūristi maksās sodu

Francijas kūrortpilsētas Lagranmotas mērs Anrī Dinojērs nolēmis vērsties ar likumu pret tūristiem, kas ap sevi izplata nelāgu smaku, bojājot noskaņojumu citiem atpūtniekiem.

Jaunais likums ļaus policistiem pārbaudīt, vai cilvēki, kas ierodas pilsētā no pludmales, nav pārāk sasvīduši un neož. Tie, kuri tiks atzīti par smirdīgiem, būs spiesti apgērbties vai samaksāt naudas sodu.

Lai gan francūži citu Eiropas tautu vidū izceļas ar to, ka ziepes lieto vismazāk, Dinojērs apgalvo, ka visbrīsmīgāko aromātu ap sevi izplatot britu tūristi.

Kūrortpilsētas mērs iecerējis arī izvietot ielās zīmes, uz kurām būs norādīts, kā cilvēkiem jātērpa pludmalē un kā — pilsētā.

Reizrēķina tabula mainīs vēsturi

Ķīnas arheologi valsts dienvidos uzgājuši pasaulē senāko reizrēķina tabulu, kura rakstīta pirms 2200 gadiem.

Šis atradums varētu liecināt, ka reizrēķina tabulu izgudrojuši ķīnieši, un likt zinātniekiem pārskatīt visu matemātikas kā zinātnes vēsturi.

Sobrīd pētnieki attīra un šifrē uzrakstus uz 22 reiz 4,5 centimetru lielās plāksnītes.

Pēc ekspertu domām, ķīnieši, iespējams, jau laika posmā no 475. līdz 221. gadam pirms Kristus izmantoja reizrēķina tabulas.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

«Zelta Zirga» ROKA festivāls

no ArtRock... līdz... Grungy

Krāslavā (Priedainē) 27.07. 20⁰⁰Programmā: - uzstājas grupas - Citrus, Holy Lamb, Discrim, Jugra, Margaritas Ante Porcos, Iji, Gravis
- Austrumu ciņu veidu paraugdemonstrējumi

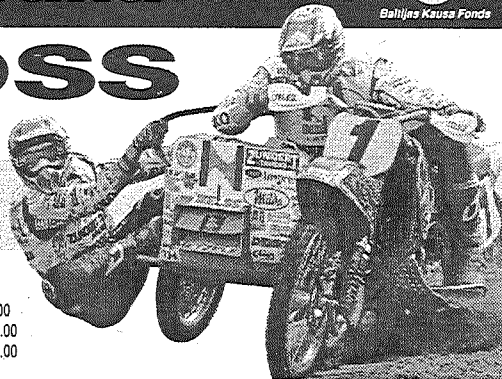
Biļešu cena: Ls 1.50

23⁰⁰ Uguņošana+ MOTOKROSS
«Baltijas Kauss 2002»28.07. Krāslavas posms
«Ernestu» trasēGenerālsponsors
PCTVL ЗАПЧЕЛ

Biļešu cena:

bērniem līdz 12 g.v., pensionāriem un invalīdiem
(uzrādot apliecības) - BEZ MĀKSAS
jauniešiem līdz 16 g.v. - Ls 1.-, pārējiem - Ls 1.50,
Apsargājama auto stāvieta - Ls 1.-.

Dienas kārtība:

Treniņbraucieni no 9.00
Kvalifikācija no 11.00
Finālbraucieni no 13.00

Programmas nagla: WALL STREET Balva Supersprintā - ar prognozēm, loteriju un balvām skatītājiem. Galvenā balva - SIEMENS Mobile moblais tālrunis.

Pārdod

govi. Tālr. 50356, 9713886;
govi. Tālr. 22628;
govi. Tālr. 37577;
kazu. Tālr. 6544796;
piena dzesētāju no Vācijas, cena Ls 850.
Tālr. 9443577, 6404977;
sertificētu ziemas kviešu sēklu. Tālr. 23076
vakaros;
mīkstās mēbeles (Baltkrievija) Livānos, Rīgas 75, IJ «Mazais sapnis»;
2-istabu dzīvokli Preiļos un lietotas mēbeles.
Tālr. 22119;
māju Livānos un mikroautobusu LT-28 (var rezerves daļām). Tālr. 9826757;
Moskvič-412, video BM-12. Tālr. 22915.

Pērk

mehānisko sulu spiedi. Tālr. 75209.

Dažādi

Mēbeļu izgatavošana. Tālr. 6433311.

Piedāvā darbu bārmenim (vēlams ar darba pieredzi). Tālr. 22448.

Meklē pensionāri vai pensionāru pāri dzīvošanai laukos.
Iespējams pārdot vai iznomāt zemi un ēkas laukos (labā vieta, tuvumā autobusu pietura, veikals, pasta).
Tālr. 9701823 (vakaros pēc 20.00).

Pērk zirgus

(visādus) par augstām cenām.
Tālr. 9787034.Unikāls piedāvājums
dzīvokļa iegādei vai remontam

Tikai Hipotēku bankā īpaši izdevīgi aizdevuma noteikumi valsts atbalstītas programmas ietvaros:

- likmes, sākot ar 6%;
- līdz 12 gadiem;
- bez papildu ķīlas.

Hipotēku banka

Tavas valsts banka

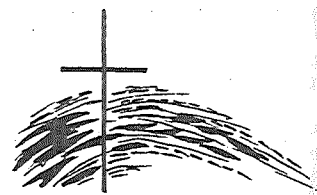
www.hipo.lv

Tālr. 8000100.

Preiļi, Brīvības iela 2, tālr. 5307063.

31. jūlijā pārdos baltus, brūnus, melnus, raibus jaunputnus (3-6 mēn.), dējējvistas (10-12 mēn., Ls 0.80), Pekinas pilēnus, baltos un pelēkos zosiņus, gaišus, barību, baltos platkrūšu tītarus (pēc pasūtījuma). Sīļukalnā 7.00, Galēnos 7.10, Stabulniekos 7.25, Riebiņos 7.40, Preiļos 7.55, Sutros 8.25, L.Pupājos 8.35, Pieniņos 8.50, Smelteros 9.00, L.Anspokos 9.10, Priekuljos 9.20, Rudzātos 9.35, Rožupē 9.55, Livānos 10.10, Jersikā 10.35, Upeniekos 10.45, Starēs 11.00, Vanagos 11.10, Upmalā 11.25, Vārkavā 11.35, Pīliskās 11.50, Ančkinos 12.05, Anspokos 12.20, Kastīrē 12.30, Aglonas st. 12.40, Aglonā 12.55, Jaunaglonā 13.10, Ārdavā 13.30, Aizkalnē 13.45, Raudaukā 13.55, Pelēcos 14.05, Nīdermuižā 14.15. Tālr. 21270, 9186055.

Otrdien, 30. jūlijā un piektdien, 2. augustā pārdos 2-6 mēn. jaunus vīstīnas (sāk dēt), dējējvistas (10-12 mēn.), jaunus gaišus, skīrotus cāļus (1 mēn.), paaugšos broilerus, zosiņus, pilēnus, pēc pieteikuma 1 diennakti vecus cāļus, baltus tītārus, baltas, pelēkas, melnas pīles, paipalas, barību. Cenas jūs apmierinās. Tālr. 4622187, 9158908. Silājānos 7.45, Riebiņos 8.00, Preiļos 8.15, Anspokos 8.50, Kastīrē 9.05, Baškos 9.15, Rušonā 9.25, Jaunaglonā 9.40, Aglonā 9.55, Ārdavā 10.15, Pelēcos 10.30, Aizkalnē 10.45, Pīliskās 11.00, Vārkavā 11.20, Upmalā 11.35, Macānos 11.50, Vanagos 12.00, Rožupē 12.15, Livānos 12.35, Jaunilavās 13.10, Zundānos 13.20, Turkos 13.40, Rudzātos 14.05, Priekuljos 14.20, L.Anspokos 14.30, Smelteros 14.40, Pieniņos 14.55, Stabulniekos 15.10, Polkoronā 15.20, Galēnos 15.35.

SIA «Vilcāns V» Livānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta
pieminekļus, apmales un
melnās betona apmales.
Livānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.Pērk cirmsas un mežus
īpašumā, zemi ezera krastā.
Tālr. 9104510.Z/s «Musino» iepērk aitas
(Ls 0,80), govīs, teles, bulļus,
cūkas, zirgus.
Tālr. 55639, 55798, 23887, 6461550.SIA «VILS G» iepērk jaunlopus,
telus, cūkas, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9199314.SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.SIA «Kārlis Viens» iepērk
mājlopus kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsīdijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%.
Tālr. 9121830, 6499013, 54-74696.Jel neraudiet, mans sāpju ceļš
ir galā,
Es upei melnajai nu pāri jau,
Es dusu klusā aizmirstības salā,
Kur ciešanu un sāpju nav.
Vispatiesākie līdzjūtības
apliecinājumi
Pētera ZUKUĻA tuviniekiem.
Savienības «Latvijas ceļš»
Preiļu nodaļaCilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga un viss paliek kluss.
Sērojam kopā ar Pētera ZUKUĻA
tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.
Preiļu rajona padomeViss satumst, viss izgaist,
Un gājums ir galā,
Lai cik arī cilvēka dzīves ir žēl,
Jo likteņa grāmatai vāki ir vaļā,
Neviens nevar zināt, cik lapušu tai.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
piederīgajiem un draugiem, Pēteri
ZUKULI mūžībā pavadot.
Preiļu novada dome

ANEKDOTES

— Ko nozīmē angļiski «I don't know»?

— «Es nezinu».

— Nu johaidi, visiem prasū, neviens nezina!

Tēvs sēž virtuvē un dzer. Atnāk mazā meitiņa un prasa:

— Tēti, tēti, drikst, es nodošu tukšās pudeles un nopirkšu maizīti?

— Jā, jā, drikst!

Meitiņa paņem saini ar tukšām pudelēm un aizņo uz veikalu. Tēvs nopūšas un saka:

— Ehh, ko gan jūs bez manis iesāktu...

Prokurors vaicā lieciniekam:

— Vai jūs zināt, kas jums būs par nepatiesas liecības sniegšanu?

— Jā, 100 000 latu!

— Spogulīt, spogulīt, saki man tā — ku-

ra ir visskaistākā?

— Paēj malā, lai var redzēt!

Kad sultāns negaidīti atgriezās mājās no komandējuma, viņa skapji burtiski lūst no viriešiem.

— Kāpēc musulmaniem ir atļauts precēt četras sievas?

— Tāpēc, ka viņi grib, lai viņiem būtu gudra, skaista, laba un bagāta sieva.

— Mammu, kāpēc bērniem šo filmu ir aizliegts skatīties?

— Sēdi klusu, tūlīt redzēsi!

Galvenais ārsts izsauc pie sevis sanitāru un kliedz:

— Jūs ko, jucis esat, vai?! Kāpēc jūs teicāt pacientam no septītās palātas, ka mēs viņam amputēsīm kājas?

— Lai piespiestu viņu staigāt.